महालेखापरीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन २०७८

औरही नगरपालिका
महोत्तरी

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाण्डौं, नेपाल

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितका लागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यवसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal
(प्रदेश नंबर १ र प्रदेश नंबर २ लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्याः२०७८।७९
च. नं. ११४

मितिः २०७८।५।४

बिषयः लेखापरीक्षण प्रतिबेदन ।

श्री प्रमुखज्यु
औरही नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
औरही, महोत्तरी।

नेपालको संबिधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस नगरपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिबेदन जारी गरीएको छ । उक्त प्रतिबेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ प्रयोजनको लागि अनुरोध छ ।

(नेत्र कुमार खत्री)
नायब महालेखापरीक्षक

Phone: 4258174, 4266034, A.G. Fax: 977-1-4268309, Fax: 977-1-4262798, Post Box:13328
Email : aag.mgmt@oagnep.gov.np,Info@oag.gov.np Website : www.oagnep.gov.np

"जनहितका लागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धनमा विश्वसनीय लेखापरीक्षण संस्था"

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७६।७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रबर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय ठेक्का व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारीता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरीत सोझै खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृत्ति देखिएका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैंक हिसाब विवरण तयार गर्ने नगरेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा लेखा समितिको गठन, कार्यक्षेत्र, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा हुन बाँकी रहेको पाइएको छ । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर अपेक्षितरुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७८ भाद्र ४ गते

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

(प्रदेश नंबर १ र प्रदेश नंबर २ लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्याः२०७८।८९
च.नं.: ५८

मितिः२०७८।५।४

श्री प्रमूखज्यू,
औरही नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
औरही, महोत्तरी ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

कैफियत सहितको राय

हामीले औरही नगरपालिका, महोत्तरी आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को बित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित आय ब्यय बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७७ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को बित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित आय ब्यय बिबरणले स्थानीय तहसङ्ग सम्बन्धित प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम सारभूत रुपमा सहि तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७७।१०।१९ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रतिक्रिया प्राप्त भएन । अन्तिम प्रतिवेदन पाना २४ यसैसाथ संलग्न छ ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु ६ करोड २६ लाख ७७ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु १८ लाख ६६ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु ३ करोड २४ लाख ६६ हजार नियमित गर्नुपर्ने रु.१ करोड ९७ लाख ७७ हजार पेश्की बाँकी रु ८५ लाख ६८ हजार रहेको छ ।

३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ ।वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसङ्ग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो रायव्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । नगरकार्यपालिका, प्रमूख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्ततले सामान्य स्तरको आश्वस्तता सम्मप्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउने सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(नेत्र कुमार खत्री)

नायब महालेखापरीक्षक

Phone: 4258174, 4266034, A.G. Fax: 977-1-4268309, Fax: 977-1-4262798, Post Box:13328
Email : aag.mgmt@oagnep.gov.np,Info@oag.gov.np Website : www.oagnep.gov.np

औरही नगरपालिका,महोत्तरी
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७६।७७

दफा	लेखापरीक्षणबाट देखिएका ब्यहोरा	बेरूजू रकम
	परिचय–स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले औरही नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस नगरपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । औरही नगरपालिका अन्तर्गत ९ वडा ५० सभा सदस्य, ३५.७६वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ३१ हजार ७५१ जनसंख्या रहेको छ ।	
१.	**वित्तीय विवरण**–स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा नगरपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा उल्लेख भए अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।औरही नगरपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार सञ्चालनको क्रममा भएका व्ययहरूको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा प्राप्ति र भुक्तानी हिसाबको समग्र संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ ।	

औरही नगरपालिका

प्राप्ति र भुक्तानी हिसाब

आर्थिक वर्षः २०७६।७७

बिबरण	टिप्पणी	यो वर्ष (रू)				गत वर्ष (रू)		
		बजेट	आफैले गरेको भुक्तानी	बस्तुगत /सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको भुक्तानी	बस्तुगत/सोझै भुक्तानी आफैले गरेको भुक्तानी	जम्मा
१	२	३	४	५	६=४+५	७	८	९=७ +८
प्राप्ती (क + ख)		४४७१७३०००	४१७००२००५	०	४१७००२००५	०	०	०
क.प्राप्ती(संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		३४७०२४०००	३२९७१६४८३.१३	०	३२९७१६४८३.१३	०	०	०
कर राजश्व	११	७४१८१०००	६१५४११५१.५०	०	६१५४११५१.५०	०	०	०
१३००० अनुदान		२७०३९३०००	२६६६००२४२	०	२६६६००२४२	०	०	०
संघीय सरकारबाट प्राप्त	१२	२३९७२६०००	२४०२३५७५५	०	२४०२३५७५५	०	०	०
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त	१२	२८१६७०००	२४१६७०००	०	२४१६७०००	०	०	०
आन्तरीक श्रोत		२५०००००	२१९७४८७	०	२१९७४८७	०	०	०
१४०००अन्य राजश्व	११	२२०००००	३२९५७६	०	३२९५७६	०	०	०
१५०००विविध प्राप्ती		२५००००	१२४५५१३.६३	०	१२४५५१३.६३	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		१००१४९०००	८७२८५५२२	०	८७२८५५२२	०	०	
बितरण गर्न बाँकी राजश्व	१४	०	०	०	०	०	०	
कोषहरू	१५	६८२५०००	६८२५०००	०	६८२५०००	०	०	
धरौटी	१५	०	१८८४६०	०	१८८४६०	०	०	
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	१६	९३३२४०००	८०२७२०६२	०	८०२७२०६२	०	०	
ग.भुक्तानी(ग घ)		५६४२६१६६६	४०२५०७३५५.७३	०	४०२५०७३५५.७३	०	०	
ग.भुक्तानी(संचित कोषबाट)		४६४११२६६६	३२१४५७८०१.८०	०	३२१४५७८०१.८०	०	०	
२१०००पारिश्रमिक सेवा सुविधा	१८	७७०१३०००	७१८१९९०९.४६	०	७१८१९९०९.४६	०	०	
२२०००मालसामान तथा सेवको उपयोग	१८	५७०९९२७९	२५७२७६७६.१५	०	२५७२७६७६.१५	०	०	
२५०००सहायता	१८	२६०७३०००	१४९६३६६४.०५	०	१४९६३६६४.०५	०	०	
२६००० अनुदान	१८	१५००००००	१४४८६८९६	०	१४४८६८९६	०	०	
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१५१३००००	११६४९५५७	०	११६४९५५७	०	०	
२८००० अन्य खर्च	१८	५०८५००००	४७१२४०५१	०	४७१२४०५१	०	०	
३१०००पूँजिगत खर्च	१८	२२२९४७३८७	१३५६८६०४८.१४	०	१३५६८६०४८.१४	०	०	
घ.अन्य भूक्तानी		१००१४९०००	८१०४९५५३.९३	०	८१०४९५५३.९३	०	०	
कोषहरू	१५	६८२५०००	४९८७७४.९३	०	४९८७७४.९३	०	०	
धरौटी	१५	०	४२२०००	०	४२२०००	०	०	
संघीय,प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	१६	९३३२४०००	८०२७२०६२	०	८०२७२०६२	०	०	
कट्टी रकम दाखिला गर्न बाँकी		०	(१४३२८३)	०	(१४३२८३)	०	०	

ङ.योवर्षको बचत (न्युन)ृ प्राप्ती 'भूक्तानीे		(११७०८८६६६)	१४४९४६४९.४०	०	१४४९४६४९.४०	०	०	
च.गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)		०	१३७९५६६६६.७४	०	१३७९५६६६६.७४	०	०	
वर्षन्तको बाँकी रकम(ङं च)		(११७०८८६६६)	१५२४५१३१६.१४	०	१५२४५१३१६.१४	०	०	
बैक तथा नगद बाँकी	२४	०	१५२५२३३१६.१४	०	१५२५२३३१६.१४	०	०	

- प्राप्ति र भुक्तानी हिसाबमा बर्षान्तको बाँकी रू १५२४५१३१६।१४ देखिएकोमा खाता अनुसार बैक तथा नगद बाँकी रू १५२५२३३१६।१४ देखिएकोले फरक देखिएको रकम रू ७२००० को सम्बन्धमा एकिन गरी श्रेस्ता अद्यावधिक हुनु पर्दछ ।
- स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन ।
- स्थानीय तहले बैंक समायोजन हिसाब खाता राखेको छैन । जसबाट स्थानीय तहको असार मसान्तको बैंक मौज्दात र श्रेस्ताको मौज्दात रु ११८११६७।३५ ले फरक देखिएको छ ।
- लेखापरीक्षणका क्रममा बैंक नगदी किताब तथा पेश्की खाता अद्यावधिक नरहेको कारण स्थानीय तहले पेश गरेको आय–व्यय विवरण यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन ।
- कतिपय सम्बन्धित आर्थिक कारोबारहरुको गोश्वरा भौचर बजेट शिर्षकगत बैक नगदी किताबमा नजनाएकाले श्रेस्ता अनुसार बैक मौज्दात ऋणात्मक रहेको तथा स्थानीय तहका सबै खाताहरुको एकमुष्ट हिसाव गर्दा मौज्दात ऋणात्मक नरहेको ।
- नगरपालिकाले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन ।

त्यसैले तोकेबमोजिमका वित्तीय विवरणहरू तथा खाताहरू अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।

२. **धरौटी तथा कोषहरुः** नगरपालिकाको यस वर्षको धरौटी तथा अन्य कोषमा जिम्मेबारी, आम्दानी खर्च देहाय बमोजिम देखिएको छ ।

श्रोत	धरौटी	बिपत व्यवस्थापन कोष	जम्मा
शुरू मौज्दात	३५००००	०	३५००००
यस वर्ष आम्दानी	१८८४६०	६८२५०००	७०१३४६०
जम्मा	५३८४६०	६८२५०००	७३६३४६०
यस वर्ष खर्च	४२२०००	४९८७७४।९३	९२०७७४।९३
बाँकी	११६४६०	६३३२८४६।०७	६४४९३०६।०७

३. **खर्च बिश्लेषणः** नगरपालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु ८१४३१९० राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु. ३२००२०३८७ समेत रू ३२८१६३५७७।२६ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु १८५७७१७५२ र पूँजिगत तर्फ रु १३५६८६०४८।१४ समेत रु ३२१४५७८०१.खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा २.५३ प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सबिधामा रू २०९१००० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको २५.६७ प्रतिशत रहेको छ । नगरपालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ५८.०४ प्रतिशत चालु र ४२.३९प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट नगरपालिकाले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

४. **क्षेत्रगत बजेट र खर्च-** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस नगरपालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	२४०६०००००	१५५४६०९०	६४.६१
सामाजिक क्षेत्र	१४५८३११३९	१०६८०२०५४	७३.२३
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	१८६२८०५२७	१११५२३४१८	५९.८७
सुसाशन तथा अन्तर सम्वन्धित क्षेत्र	२७९१०००	२०९४५५२	७५.०५
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	१०५१५०००००	८५४१९६८६	८१.२३
जम्मा	**४६४११२६६६**	**३२१३८५८०१**	**६९.२४**

५. **जिम्मेवारी फरक परेकोः-** स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट

देखिने गरी हिसाब राख्ने र जिम्मेवारी एकिन गर्नुपर्दछ । तर नगरपालिकाको गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार वर्षको अन्त्यमा रू.१३७६०६६६६।७४ मौज्दात कायम भएकोमा यो वर्षको प्राप्ति तथा भुक्तानी हिसाबमा रू १३७९५६६६६।०० जिम्मेवारी सारेको देखियो । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा बढी जिम्मेवारी सरेको ३४९९९९।२६ सम्बन्धमा थप यकिन गरी हिसाब अद्यावधिक गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

६. **बैंक हिसाब मिलान बिबरणः**- स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रूपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विबरण तयार गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको प्राप्ति तथा भुक्तानी हिसाब खाताहरूको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसार रु ११८११६७।३५ बैंक बढि देखिएकोले बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी यकिन गनुपर्ने श्रेस्तामा आम्दानी बाध्नुपर्ने देखिएको छ ।

खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी	फरक
चालु खर्च खाता	२९२७१२४०।३४	२९२४४६९०।३४	
पुँजिगत खर्च खाता	२८४३८७५४।८६	२६२७१८०३।०९	
सञ्चित कोष	८८३६४०१४।८७	८८३६४०१४।८७	
धरौटि खाता	११६४६०	३४९११२९।५२	
प्रकोप व्यवस्थापन खाता	६३३२८४६।०७	६३३२८४६।०७	
जम्मा	१५२५२३३१६।५४	१५३७०४४८३।८९	११८११६७।३५

७. **अनुदान फिर्ता दाखिलाः** बिनियोजन ऐन, २०७६ को दफा ४ (१२) मा सशर्त समपुरक र बिशेष अनुदानको रकम असार मसान्तसम्म खर्च नभइ बचत भएमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय मार्फत संघीय सञ्चित कोषमा फिर्ता दाखिला गनुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै प्रदेश नं २ को बिनियोजन ऐन २०७६ को दफा ४(१०)मा सशर्त,समपुरक र बिशेष अनुदानको रकम असार मसान्तसम्म खर्च नभइ बचत भएमा सम्बन्धित स्थानिय तहले प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय वा प्रदेश लेखा इकाइ कार्यलय मार्फत प्रदेश सञ्चित कोषमा फिर्ता दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर देहाय बमोजिम सशर्त, समपुरक र बिशेष अनुदानको रकम रू ४७४१८०४२ असार मसान्तसम्म खर्च नभई मौज्दातमा रहेकोमा सघिय सँचित कोषमा मिति २०७७।८।१४ मा रु ४१९००००० फिर्ता दाखिला भएकोले बाँकि रकम संघीय सञ्चित कोषमा रू २३६७०१२।४९ र प्रदेश सञ्चित कोषमा रू ३१५१०३० गरी रू. ५५१८०४२।४९दाखिला गर्नुपर्ने रू ५५१८०४२।४९

बिबरण	संघीय श्रोत	प्रदेश श्रोत	जम्मा	कैफियत
शसर्त अनुदान	४४२६७०१२.४९	२५०००००	४६७६७०१२	
बिषेश अनुदान	०	६२९२१२	६२९२१२	
समपुरक अनुदान	०	२१८१८	२१८१८	
	४४२६७०१२.४९	३१५१०३०	४७४१८०४२	

८. **कट्टी भएका कर/अन्य मौज्दातः** प्राप्ति र भुक्तानी हिसाबमा आयकर ऐन,मुअकर ऐन तथा अन्य कानून बमोजिम कट्टी भएको कर तथा अन्य रकम रू १४३२८३ मौज्दातमा रहेको देखिएकोले सम्बन्धित शिर्षकमा दाखिला गर्नुपर्ने रु १४३२८३

९. आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ४६ मा सरकारी सम्पत्तिको हिनामिना नहुने गरी लगत स्रेस्ता सहित त्यसको संरक्षण गर्ने कर्तव्य त्यस्तो सम्पत्ति जिम्मा लिने कर्मचारी र सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको हुने, व्यवस्था रहेको छ । यस नगरपालिकाकार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूमा रहेका सम्पतिहरूको विवरण देहाय अनुसार छ ।

खर्च भएर नजाने सम्पतिको नाम	विवरण	खरिद रकम रूरू.	प्रयोग अवस्था
जग्गा (नगरपालिका,बडा, हे.पो.,कृषी र पशु)	०-१४-०-० ०-१२-०- पुर्जाभएको, ०-२-०-० ऐलानी		
भवन (नगरपालिका,बडा, हे.पो.,कृषी र पशु)	४ पक्की घर	नखुलेको	
जे.शि.बि.	१	४१९००००	नगरपालिका
ट्रेक्टर	१	१२०८४५२	नगरपालिका
पानी टंकी	१	२६५५००	नगरपालिका
मोटर साइकल	१२	मुल्य नखुलेको	पदाधिकारी, कर्मचारी

उल्लेखित बिबरण अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो प्रयोगमा रहेको जग्गाको कानून बमोजिम नेपाल सरकारबाट भोगचलन स्विकृती लिएको देखिएन । साथै सवारी साधन प्रयोग गर्दा म.ले.प.फा.नं २ अभिलेख नराखिएको र जे.शि.बि., ट्रेक्टरको सञ्चालन कार्यविधि बमोजिम प्रभाबकारी कार्यान्वयन गरी प्रयोगको अभिलेख ब्यबस्थित गरेको देखिएन ।

१०. **राजश्व खाता सञ्चालनः** सरकारी कारोवार निर्देशिका २०७६ बुदा ४.१ मा स्थानिय तहले प्राप्त गर्ने सबै प्रकार राजश्व,अनुदान तथा बित्तीय व्यवस्था बापतको रकमहरू शरूमा ग १ समूह अन्तर्गत खातामा जम्मा गनुपर्ने उल्लेख छ। यी खाताहरूमा

रकम जम्मा गर्न मिल्ने तर खर्च लेख्न नमिल्ने हुँदा स्थानिय तह सन्चितकोष खातामा खाता सञ्चालकको संयूक्त दस्तखतबाट बैक आदेश बमोजिम स्थानान्तरण गरिने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले निर्देशिका बमोजिम उल्लेखित खाताहरू नखोलि सबै रकम सिधै सञ्चित कोषमा दाखिला गरेको छ । निर्देशिका बिपरित सिधै सञ्चित कोषमा दाखिला गर्न मिल्ने देखिदैन ।

११. **खर्च खाता सञ्चालनः** सरकारी कारोवार निर्देशिका २०७६ बुदा ४.२ मा भएको व्यवस्था अनुसार स्थानिय तहको खर्चको लागि कार्यसञ्चालन स्तरमा खाता खोल्नुपर्दा वर्षभरी निरन्तर चालु राखी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा शुन्य गरि आगामी आर्थिक वर्षको लागि नबिकरण गरेर मात्र सञ्चालन गनुपर्दछ । सो प्रयोजनको लागि जोर वर्षमा जोर र बिजोर वर्षको बिजोर अलग अलग खाता खोल्नुपर्ने उल्लेख छ । जुन आर्थिक वर्षको लागि खोलिएको खर्च खाता हो सो आर्थिक वर्षको लागि सो खातामा संञ्चित कोषबाट बजेट अनुसार चौमासिक रूपमा स्थानान्तरण गरी प्राप्त निकासा रकम,कारणबस पेश्की प्रदान गरीएको रकम वा अन्य रकम फिर्ता हुन आएका रकम आर्थिक वर्ष नसकिदै त्यस्तो रकम खातामा जम्मा गर्न सकिनेछ । चालु आ।बाको आषाढ मसान्तमा यस्ता खाताहरूमा बाँकी रहेको रकममध्ये सशर्त,समपुरक र बिशेष अनुदान को प्राप्त रकम सम्बन्धित सरकारलाई फिर्ता गर्न चेक जारी गनुपर्छ भने समानिकरण, राजश्व बाँडफाँड, आन्तरिक श्रोत र ऋण रकम भए सञ्चित कोषमा फिर्ता पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै आर्थिक वर्षको अन्त्यमा भुक्तानी दिन बाँकी चेकहरू म.ले.प.फा.नं.२२० भरी सम्बन्धित बैङ्कलाई श्रावण ३ गते भित्र उपलब्ध गराइ श्राबण ३० भित्र साटी बाँकी रहेको रकम सञ्चितकोष दाखिला गनुपर्ने उल्लेख छ । सो व्यवस्था बमोजिम नगरपालिकाले कार्यसञ्चालनस्तरका खाताहरू खोलि सञ्चालन गरेको देखिएन । सरकारी कारोवार गर्दा सरकारी कारोवार निर्देशिका पालना गरिनुपर्दछ ।

१२. **संसोधित लेखा ढाँचामा विद्युतिय लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ मा तोकिएको ढाँचामा आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गरी नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान NEPSAS अनुसार प्रतिवेदन गर्नु पर्दछ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली SUTRA सफ्टवेयर प्रयोग तथा खर्च र आय सम्वन्धमा संसोधित लेखा ढाचामा विद्युतिय लेखाङ्कन तथा बित्तीय बिबरण तयार हुनेगरी सफ्टवेयरमा पुर्ण परिमार्जन गरेको देखिएन । देहाय बिबरण समेत अभिलेखमा आउने गरी सफ्टवेयरमा परिमार्जन गरी म.ले.प. फारामहरुको प्रयोग गरी एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ अनुसार आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन र नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान अनुसार आर्थिक विवरण तथा प्रतिवेदन तयार गरीनुपर्दछ ।

बिबरण	म.ले.प.फा.नं.	कैफियत
करदाताको लगत	१११	
राजश्व आम्दानीको दैनिक बैक भौचर प्राप्त गौश्वरा खाता	१०६	
राजश्को बैक हिसाब मिलान बिबरण	१०९	
बैक हिसाब मिलान बिबरण	२१२	
भुक्तानी दिन बाँकी चेकको बिबरण	२२०	
भुक्तानी दिन बाँकीको खाता तथा कच्चावारी	२२१	
प्राप्य रकमको मास्केवारी	२२२	
सन्तुलन परिक्षण	२२५	
खर्चको माशिक बाँडफाँड तथा नगद योजना	३०३	
बजेट रकमान्तर÷ कार्यक्रम संसोधनको बिबरण	३०४	
बस्तु तथा निर्माणको खरिद योजना	३११	
परामर्श सेवाको खरिद योजना	३१२	
मर्मत सम्भार तथा संरक्षण अभिलेख खाता	४१५	
घर जग्गाको लगत किताब	४१७	
आइटमवाइज कार्य अभिलेख खाता	५०५	
ठेक्का सम्बन्धित गोश्वारा लगत	५०७	
बिद्युतिय प्रणाली प्रयोगकर्ताको बिबरण,परिबर्तन,र स्थगन अभिलेख	९०२	
डाटाब्याकअप प्रमाणिकरण फारम	९०३	
रसिद नियन्त्रण खाता	९०४	
सवारी साधन र मेशिन प्रयोगको लगबुक	९०५	
कर्मचारीको दस्तखत नमुना फारम	९१०	

१३. **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरू तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
- पालिकाले एक आर्थिक वर्षको अन्त्यभित्र भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची १४ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७५ बमोजिम एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्तमा स्थानीय तहको संचित कोषमा स्थानान्तरण गर्नुपर्नेमा आर्थिक वर्ष समाप्त भए पश्चात पनि चालु खर्च खातामा २९२७१२४०।३४ पुजीगत खर्च खातामा २८४३८७५४।८६ मौज्दात रहेको पाईयो ।

- पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।
- कार्यालयको श्रेष्ता र वैक विचको हिसाव फरक परेको सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार नगरेको कारण हिसाव मिलान नभएको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।
- अन्तर सरकारी वित्तिय व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिमको मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सोबमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
- स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले उक्त समिति गठन गरेको पाईएन।
- विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितणरमुखि रहेको पाईयो।
- पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।
- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली,२०५३ को नियम ६ क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस नगरेको ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरू पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।
- कुनै रकम रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाईएन।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरू हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।
- ठेक्काहरूको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्य सम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ बमोजिम पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुनेगरी दर्ता गरेको पाइएन।
- सञ्चालित योजनाको सूचनापाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनुपर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन।
- वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको ।
- पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको अभाव रहेको पाईयो ।
- सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरूको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन ।
- निजामती सेवा ऐन २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन ।
- निजामती सेवा ऐन २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरि खर्च लेखेको पाईयो ।
- मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस पालिकामा समाहित भएका साविकका गाँउ विकास समिति को नाममा रहेका पेश्की तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन ।

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह

सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

१४. **बार्षिक बजेट स्विकृतिः-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान, सोहि ऐनको दफा ६५,६६,६७ बमोजिमको देहाय बमोजिम प्रकृया पुर्याइ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई आषाढ १० गतेभित्र सभामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आय-व्ययको अनुमान साथ गत वर्षको वास्तविक आय-व्यय, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आय-व्ययको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय-व्ययको अनुमानित विवरण सभामा पेश गरि १५ दिन भित्र छलफल सम्पन्न गरी आषाढ भित्र नै पारीत गर्नुपर्ने व्यवस्था व्यवस्था छ । कार्यालयले मिति २०७६।३।१० गते रू ४४ करोड ३६ लाख ७५ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७६।३।३१ मा पारित भएको छ। नगरपालिकाले यो वर्ष पूँजीगत कार्यक्रम अन्तर्गतका योजनातर्फ नगरपालिका र ९ वटा वडा गरि कुल योजनामा रू३७ करोड ८५ लाख ७५ हजार बजेट बिनियोजन गरेको छ भने चालु खर्च , निशर्त , सामाजिक सुरक्षा, गरी कुल रू.६ करोड, ५१ लाख आय-व्ययको अनुमान पेश गरी बजेट पारीत गरेको देखिएको छ ।

बजेट तयारी चरण	नियमको व्यवस्था	कार्य भएको मिति	सन्दर्भ कानून । कैफियत
स्थानीय राजस्व परामर्श समितिले राजस्व प्रक्षेपण गरी अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित तहको कार्यपालिकामा पेश गरी सक्नु पर्ने	प्रत्येक वर्ष पौष १५ भित्र	छैन	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६५,स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुदा ६
स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षको लागि स्रोत अनुमानको आधारमा वजेटको कुल सीमा निर्धारण गर्ने,	प्रत्येक वर्षको बैशाख १० गते भित्र सम्पन्न गरिसक्नु	छैन	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६,स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुदा ६
वजेट तर्जुमा समितिले तयार गरेको वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रमको मस्यौदा अनुसूची ५ बमोजिमको ढाँचामा अध्यक्ष र प्रमुख मार्फत् कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रमको मस्यौदा पेश गर्दा आर्थिक विधेयक अनुसूची६ बमोजिमको ढाँचामा र विनियोजन विधेयक अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।	असार ५ गते भित्र	छैन	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४को बुँदा ६
गाउँ वा नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख वा असमर्थतामा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाको कुनै सदस्य मार्फत गाउँ वा नगर सभामा प्रस्तुत गरी सक्नु पर्नेछ ।	असार १० गतेभित्र	२०७६।३।१०	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४को बुँदा ६
कार्यपालिकाबाट पेश भएको वजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धित सभाले पारित गरिसक्नु पर्नेछ ।	असार मसान्त भित्र	२०७६	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१
सभाले स्वीकृत गरेको वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गर्नु पर्ने छ । साथै सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाको वेवसाईटमा समेत प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।	श्रावण १५ भित्र	२०७६।४।१५	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४को बुँदा ६

निर्धारीत कार्यतालिका बमाजिम उल्लेखित अधिकारीले वजेट तैयारी गर्ने कार्यमा संम्लग्न नहुदा यथार्थ रुपमा बजेट तैयारी नहुने हुदा निर्धारीत कार्यतालिकामा तोके बमाजिम वजेट तैयारी कार्य गरीनु पर्छ ।

१५. **अबण्डा बजेट** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष कृषि सिचाइ, बिद्युतिकरण, खानेपानि, कृषी सडक र बाटो ढलान कार्यक्रममा रू ३ करोड, ६५ लाख अबण्डा राखेको छ । उक्त अबण्डा रकम कार्यपालिकाको निर्णयबाट बजेट व्यवस्था गरी खर्च गरेको छ । बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

१६. **लक्ष्य प्रगतिको स्थितीः** - आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २४ मा चौमासिक प्रगती विवरण पेश गर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले सञ्चालन गरेका जिल्ला स्तरिय तथा केन्द्रिय स्तरिय आयोजनामध्ये सबै आयोजनाको उपर्युक्त नियम बमोजिम अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा प्रगती विवरण दिएको देखिएन । यस वर्ष सञ्चालित सारभूत कार्यक्रमरक्रियकलापको विवरण देहायबमोजिम रहेका छन्

कार्यक्रम/ क्रियाकलापको नाम	गर्नुपर्ने कामको परिमाण	कार्य भएको कामको परिमाण	खर्च प्रगति प्रतिशत	प्रगति हुन नसक्नेको कारण
प्रदेश सरकार शसर्त कार्यक्रम	२	२	७५.९३	

संघीय सरकार शशर्त अनुदान	७	५	४५.०४	
नगरपालीका पूँजिगत	१५६	८६	६०.८८	

१७. **खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३ वमोजिम सभावाट वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्ने व्यवस्था छ ।प्रशासकिय अधिकृतले १५ दिन भित्र वडा सचिव अधिकृत स्तरको भए कार्यक्रम र वजेट सहित प्रचलित कानून वमोजिम खर्च गर्ने अख्तियारी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को आय व्ययको प्रक्षेपण २०७६ असार ३१ मा सभावाट स्वीकृत भएको र सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिन भित्र प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था अन्तरगत प्रमुखले २०७६।४।६ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।

बजेट कार्यान्वयनका चरण	नियमको व्यवस्था	कार्य भएको मिति	सन्दर्भ कानून/कैफियत
सभाबाट बजेट स्विकृत भएको मिति	असार मसान्त भित्र	२०७६।३।३१	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१
प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई वजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान	सभावाट वजेट स्वीकृत भएको सात दिन भित्र	२०७६।४।६	स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७३
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले अनुसूची ८ बमोजिमको ढाँचामा कार्यक्रम स्वीकृत गरी सम्बन्धित विभाग महाशाखा शाखा इकाइ प्रमुख र वडा सचिवलाई लिखित रूपमा योजना कार्यान्वयनको जिम्मा दिनुपर्ने	अख्तियारी प्राप्त भएको १५ दिनभित्र	छैन	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुँदा ६
सम्बन्धित विभाग महाशाखा शाखा एकाइ प्रमुख र वडा सचिवले कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्यतालिका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ	योजना कार्यान्वयनको जिम्मा प्राप्त भएको मितिले ७ दिनभित्र	छैन	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुँदा ६
सबै विभाग महाशाखा शाखा इकाइ प्रमुख र वडा सचिवबाट प्राप्त कार्ययोजनालाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले एकत्रित गरी एकीकृत कार्यान्वयन कार्ययोजना कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्ने		छैन	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुदा ६
गाउँपालिका वा नगरपालिकाले आफ्नो वार्षिक खरिद योजना र गरूयोजना स्वीकृत गरी सो अनुरूप खरिद कार्यको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने	आर्थिक वर्ष शुरू भएको एक महिना भित्र	छैन	स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को बुदा ६.१

निर्धारीत कार्यतलिका बमोजिम कार्य नहुँदा बजेट कार्यान्वयनका चरणमा ढिलाई हुने, समयमा साधन स्रोतको परिचालन नहुने र खरीद तथा योजना समयमा कार्यन्वयनमा नहुने भइ अर्थिक वर्षको अन्तमा खर्चको ब्यभार बढ्ने र योजना कार्यन्वयन बेलैमा नभइ योजनाहरूको जिम्मेबारी पछिलो वर्षमा सर्ने गरेको छ । निर्धारीत कार्यतलिका बमोजिम कार्य गरीनुपर्दछ ।

१८. **चौमासिक पूँजीगत खर्चः** — आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालय ले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार प्रथम चौमासिकमा ६.२% दोस्रो चौमासिकमा २०.२%, तेस्रो चौमासिकमा ७२.४६% र आषाढ महिनामा ६९% खर्च भएको देखिएको छ। वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरूप निर्धारीत चौमासिकमा खर्च गरी आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रे चौमासिक	
१	नगरपालिका पूँजिगत	१२०१११७४८	८५५६५४१	२५३९०४१४	८६१६४७९३	८०१९८३९६
२	शशर्त पूँजिगत संघीय	५७०३५१२	०	२३७२४००	३३३१११२	३०८५११७
३	शशर्त पूँजिगत प्रदेश	९८७०७८८	०	०	९८७०७८८	९८७०७८८
	स्थानिय पुर्वाधार	१४४५४४६	०	०	०	१४४५४४६
	कूल खर्चः	१३७१३१४९४	८५५६५४१	२७७६२८१४	९९३६६६९३	९४५९९७४७
	खर्च प्रतिशत	१००	६.२	२०.२	७२.४६	६९.०

१९. **योजना छनौटः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ वमोजिम स्थानीय तहले योजना वनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरि प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालीकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून वजेट भएका र छरिएको देखिएको छ । योजनाको संख्या धेरै हुंदा नगरपालिकाको जनशक्ति वर्षैभरी योजना व्यवस्थापनमा लाग्नु पर्ने तथा प्राविधिक कर्मचारीलाइं कार्यसम्पादनमा कठिनाइं भईं त्यसको गुणस्तरमा समेत प्रभाव पर्नें देखिएको छ । स्विकृत बार्षिक बजेट भित्र यस वर्ष रकमगत योजना छनौटको अबस्था देहाय बमोजिम देखिएको छ ।

सि.नं.	विवरण	बजेटमा योजना संख्या
१	५० हजार देखि १ लाख सम्मका	४
२	१ देखि ३ लाख सम्मका	५३
३	३ लाख ५ लाख सम्मका	२०
४	५ लाख देखि १० लाख सम्मका	९८
५	१० लाख भन्दा माथिका	५३
	जम्मा	२२८

२०. **योजना कार्यान्वयन स्थितिः** नगरपालीका सभावाट आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा बजेट बिनियोजन भएका विभिन्न नगरस्तरीय, वडास्तरिय, र बहुबर्षिय योजना कार्यान्वयन अवस्था देहाय बमोजिम देखिएको छ।

बिबरण	स्विकृत योजना संख्या	पहिलो चौमासिकमा खरिद सम्झौता संख्या	दोश्रो चौमासिकमा खरिद सम्झौता संख्या	तेश्रो चौमासिकमा खरिद सम्झौता संख्या	सम्पन्न भएका योजना संख्या	सम्झौता मध्ये	
						सिधै, बोल पत्र मार्फत	उपभोक्ता समिति मार्फत
नगरस्तरीय	१३३	०	०	४२	४२	०	४२
वडा स्तरीय	९५	०	०	२४	२४	०	२४
बहुबर्षिय		०	०		०	०	०
जम्मा	२२८	०	०	६६	६६	०	६६

कार्यान्वयन भएका योजनामध्ये सबै योजनाहरू पहिलो र दोश्रो चौमासिकमा सम्झौता नभएको र तेश्रो चौमासिकमा ६६ सम्झौता भएको देखिएको छ ।सबै योजनाहरू तेश्रो चौमासिकमा सम्झौता गर्दा योजना कार्यान्वयनमा हतारमा कार्य भइ गुणस्तरीयता नआउने र तोकिएको चौमासिकमा बजेट रकम खर्च नहुने हुँदा योजना कार्यान्वयनको कार्य पछिल्लो वर्षलाई सर्ने, नागरीकलाई **Time value of money** को लाभ बेलैमा प्राप्त नहुने र समग्र राष्ट्रिय उत्पादकत्वमा ह्रास आउने देखिएको छ ।

२१. **प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ।नगरपालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसहित ४४ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधिसम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृतसहित ३४ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ।साथै स्वास्थ्य तर्फ पाचौ तहमा दरबन्दि नभइ ४ जना, चार तहमा दरबन्दि भन्दा ४ जना बढी समायोजन भइ कार्य गरेको अबस्था छ ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका इन्जिनियर, अधिकृत,स.इ. समेत १० पदहरू रिक्त रहेका छन्।दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा नगरपालिकाको समग्र कार्यसम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरू यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

२२. **कर्मचारी करार** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ।तर नगरपालिकाले स्विकृत दरबन्दी भित्र ५ दरबन्दी बाहेक २१ जना गरी कुल २६ जना कर्मचारीहरू करारमा राखि रूरू.४९०८६१७।०० खर्च लेखेकोछ।

त्यसैगरी सोही ऐन २०७४ को दफा ८३ (८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैंचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेक रोजगार संयोजक,सुचना प्रबिधि अधिकृत, सब इन्जिनियर लगायत विभिन्न पदमा करार नियुक्ति गरी भुक्तानी गरेको कार्य ऐन बिपरित देखिएकोले कानून अनुसार नियुक्ती गरिनु पर्दछ ।

२३. **कानून र सञ्चालन स्थिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्थाछ।जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ४३ बटा नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस नगरपालिकाले हालसम्म बिनियोजन ऐन, बाहेक अन्य कुनै पनि कानून निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छैन।तसर्थ कानूनहरू निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

२४. **न्यायीक समितिः** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा विवरण माग गर्दा हालसम्म कुनै पनि विवाद दर्ता नभएकोले कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनु नपरेको नगरपालिकाको भनाइ रहेको छ ।

२५. **आन्तरिक लेखापरीक्षणः** — स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिनाभित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने उल्लेख छ। तर नगरपालिकाले अन्तर सरकारी अख्तियारीको आन्तरिक लेखापरीक्षण को. ले. नि. का बाट गराएको छ भने नगरपालिकाको लागि प्राप्त अनुदान र आन्तरीक श्रोत तर्फ आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाले लेखापरीक्षण गरेको छ । आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिनाभित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नुपर्नेमा बार्षिक रूपमा गरेको समेत देखिएकोले आन्तरीक लेखापरीक्षण भरपर्दो देखिएन । तसर्थ कानूनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

२६. **सार्वजनिक जग्गाको संरक्षणः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ९७ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी, सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्ति, आफ्नो कोषबाट बनेको, खरिद भएको वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, कुनै संस्था वा व्यक्तिले दिएको सम्पत्ति, ढल, नाला, पोखरी, धार्मिक स्थल, पाटी, पौवा, घर, कुवा, धारा, इनार, गौचर, पानीघाट, निकास, चोक, गल्ली, सडक, बाटो सडकको दायाँबार्याका रूख, आफ्नो स्वामित्वमा रहेको भवन, जग्गा, पार्क, उद्यान, चौतारो, बसपार्क, वा अन्य संरचना, सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख राखि त्यस्ता सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार तथा अन्य प्रबन्ध गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको देखिएको छ । नगरपालिकाले त्यस्ता सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख राखि रेखदेख, मर्मत सम्भार तथा अन्य प्रबन्ध समेत गरेको देखिएन ।साथै नगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक जग्गाको अद्यावधिक अभिलेख नराखिएको तथा अनुगमन नभएको कारण समेतबाट सार्वजनिक,पर्तिको रूपमा रहेका जग्गाले ओगटेको क्षेत्रफल पुरै सावुद रहे, नरहेको र सार्बजनिक तथा सामुदायिक सम्पत्ति बेचबिखन गर्न वा अरू कुनै ब्यहोराले हक हस्तान्तरण वा लिजमा दिए, नदिएको एकिन भएन ।

२७. **जग्गा उपयोग मापदण्डः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २७ बमोजिम स्थानीय तहले भू-जोखिम सम्वेदनशीलताका आधारमा जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोक्नुपर्ने र त्यस्तो मापदण्डको अधिनमा रही तोकेको क्षेत्रमा मात्र भवन निर्माण गर्न स्वीकृति दिन सक्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गरेको देखिएन । स्थानीय तहले आफ्नो सबै क्षेत्र वा कुनै क्षेत्र तोकी त्यस्तो क्षेत्रमा बन्ने भवनहरूको लागि जग्गा तथा भवनको प्रकृति, समान ढाँचाको नमूना नक्सा तयार गर्न र सेवाग्राहीको लागि आफ्ना प्राविधिक कर्मचारीबाट नक्सा तयार गराई निःशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेकोमा कार्यान्वयन भएको देखिएन । जग्गाको उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड तोकी जग्गा तथा भवनको प्रकृतिबमोजिम नक्सा तयार तथा स्वीकृतिको व्यवस्था अपनाउनु पर्दछ ।

२८. **राष्ट्रिय भवन संहिता** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४३ बमोजिम भवनको नक्सा पास गर्दा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे अनुसारको राष्ट्रिय भवन संहिताको पालना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । राष्ट्रिय भवन संहिताको अधिनमा रही थप मापदण्ड समेत बनाई लागू गर्न सक्ने व्यवस्था छ । भवनसंहिता पालनालाई पालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएको छैन । भवन संहिता कार्यान्वयन गर्न नगरपालिकामा साधन र स्रोत नरहेको, सम्बन्धित मन्त्रालयले संहिता लागू गर्ने सक्रियता नदेखाएको, मापदण्ड विपरीत भवन निर्माण भएको, नक्सा पास नगरी भवन निर्माण गरेको, सर्वसाधारण जनताले संहिता पालना गर्नुभन्दा जरिवाना तिर्न सहज मानेको, भवन डिजाइन र निर्माणमा एकै प्राविधिकको संलग्नता रही दोहोरो जाँचको व्यवस्था समेत नरहेको अवस्था छ । भवनको नक्सा पास गर्दा भवन संहिताको पालना गर्नु पर्दछ । नगरपालिका आँफैले निर्माण गरेका भवनहरूमा समेत नक्सा पास नगरी ड्रइङ डिजाइन तयार नगरी निर्माण गरेको मनासिव देखिएन ।

२९. **सुशासन ऐन तथा सूचनाको हक कार्यान्वयन अवस्थाः** सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ मा सार्वजनिक निकायले आफ्नो निकायसंग सम्बन्धित विभिन्न सूचनाहरू प्रकाशन गर्नुपर्ने व्यवस्थाका साथै, सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ मा सरकारी निकायले आफूले एक आर्थिक वर्षभरी सञ्चालन गरेका कार्यक्रम, सम्पादन गरेका काम र प्रगति तथा लागत लगायतका विषयहरू समावेश गरी वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने प्रावधान रहेकोछ । यी प्रावधान अनुसार नगरपालीकाले आ.व. २०७६।७७ मा गरेका कार्यहरू समेटेर वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशन गरेको र देहाय बिषयहरु वेभसाइडमा अपलोड गरेको देखिएन।

बिबरण	वेभसाइडमा अपलोड	सन्दर्भ कानून
कार्यलयको प्रगति तथा उपलब्धिहरू	अपलोड नभएको	सरकारी निकायको बेभसाइड निर्माण तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०६८को बुदा ५(१)
नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरीबस्तुगत विवरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गरेको	तयार/अपलोड नभएको	स्थानीय तह वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ बुदा ८.२
सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम वार्षिक प्रतिवेदन	अपलोड नभएको	सरकारी निकायको बेभसाइड निर्माण तथा व्यवस्थापन निर्दिशिका २०६८ को बुदा ५(१)
नगरपालिकाले आफ्नो आय ब्ययको बिबरण प्रत्येक महिनाको ७ गतेभित्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने	अपलोड नभएको	स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा७६ को उपदफा ४

व्यवस्था			
खरिद सम्झौताको बिबरण सहितको सुचना सम्झौता भएको ३ दिन भित्र	अपलोड नभएको	सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १३७	

३०. **सेवा प्रवाहः** स्थानीय तहको अधिकारसम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई अगाडि बढाई जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी शुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने दायित्व स्थानीय तहमा रहेको छ । स्थानीय तहमा दरबन्दी अनुसार कर्मचारी समायोजन नभएको कारण जनशक्तिको अभाव, कार्यालय भवन लगायतका पूर्वाधारको अभावमा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन सकेको छैन । निर्वाचित पदाधिकारीबाट ५ वर्षे कार्ययोजना समेत बनाउन नसकेको स्थिति छ । सभाबाट स-साना टुक्रे धेरै योजना पारित हुने, पारित योजनाहरू कार्यान्वयन नगरी योजनाको रकम अन्य शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने, अनुत्पादक खर्च र वितरणमुखी कार्यक्रममा बढी खर्च हुने, खर्च तथा खरिद प्रक्रिया कानून विपरीत हुने, दिगो योजना नबनाउने लगायतका कारण प्रभावकारी सेवा प्रवाहमा समस्या रहेको छ । स्थानीय तहले सेवाग्राहीबाट सेवा सन्तुष्टि मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था अवलम्बन गरेका छैनन् । कार्यको प्राथमिकीकरण हुन नसकेको तथा स्थानीय तह आफैले गर्ने, निजी क्षेत्रले गर्ने, साझेदारीमा गर्ने र नागरिक संस्था मार्फत गराउने कार्यहरूको पुनरावलोकन नहुँदा सेवा प्रवाह अपेक्षा अनुरूप हुन सकेको छैन ।

३१. **फोहोरमैला व्यवस्थापनः** फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा ३ मा फोहोरको व्यवस्थापन गरी गाउँ, नगर सफा राख्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुने उल्लेख छ ।यस स्थानिय तहले फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि ल्याण्डफिल साइटको दीर्घकालीन व्यवस्थापन र पूर्वाधार निर्माण भएको छैन ।फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा उपयुक्त प्रविधिको अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रविधि विकासको कार्य र "प्रदुषकले शुल्क तिर्ने" अवधारणा लागू गरी दीगो व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

३२. **फोहोर व्यवस्थापन आयः** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (ख) बमोजिम नगरपालिकाले फोहोर मैला व्यवस्थापन गरे वापत सेवा शुल्क उठाउने व्यवस्था छ । फोहोर मैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ को दफा १३ मा स्थानीय निकायको अनुमति नलिई कसैले पनि फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्न वा गराउन नसक्ने व्यवस्था र दफा १५ को उपदफा (१) बमोजिम निजी क्षेत्र वा सामुदायिक संस्थाबाट प्रतिस्पर्धा गराई फोहोर मैला व्यवस्थापनको जिम्मा दिने व्यवस्था छ तथा उपदफा २ (क) बमोजिम फोहोर व्यवस्थापक छनोट गर्दा स्थानीय निकायलाई बुझाउन कबुल गरेको रकम यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकामा फोहोर मैला व्यवस्थापन गरे वापतको सेवा शुल्कको स्थानिय तहलाई बुझाउने व्यवस्था गरेको पाइएन ।

३३. **पेश्कीः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(५) र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ७४ र ७९ बमोजिम पेश्की लिने र कार्यविधि अपनाई तोकिएबमोजिम फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था छ। निम्नानुसार पेश्की गएको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फछ्र्यौट नभई वांकी रहेको देखिएकोले नियमावली अनुसार फछ्र्यौट गर्नुपर्ने देखिएको रू. ८५६८४५०

मिति	पेश्की लिनेको नाम	वापत	पेश्की रकम
२०७७।३।१४	सहायक चौथो बिकाउ यादब	सामजिक सुरक्षा	१२७३६००
२०७७।३।१५	सहायक चौथो राजाराम यादब	सामजिक सुरक्षा	२०६८८००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष किशोरी प्रसाद यादब	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष गणेश यादब	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष नरेश यादब	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष गौरीशंकर झा	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष नवल किशोर चौधरी	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष राजकिशोर चौधरी	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष राम केबल यादब	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष बिनोद पजियार	राहत बितरण	५०००००
२०७७।१।३	वडाअध्यक्ष सियाराम राय	राहत बितरण	५०००००
	चन्द्रिका प्रसाद यादब		१९१०००
	श्याम यादब		३३५०५०
२०७७।१२।९	रबिन्द्र कुमार यादब	तालिम	२०००००
जम्मा			८५६८४५०

आन्तरीक आय

३४. **आय असुलीको तुलनात्मक अवस्थाः** नगरपालिकाले यस वर्षको लागि आफैले असुल गर्ने अनुमानित आन्तरिक आय देहाय बमोजिम प्रक्षेपण गरेकोमा अनुमानित आयको देहाय बमोजिम ५३.३९% प्रतिशत असुली गरेको छ । असुली लक्ष्य निर्धारण भए बमोजिम आय असुली नहुनाको कारणहरू विश्लेषण गरी सुधारका उपायहरू अबलम्बन गरेको पाइएन ।

आय शिर्षक	अनुमानित बजेट	प्राप्त रकम	गत वर्षको प्राप्ति
११३१४ भुमिकर/मालपोत	२५००००	३२८२८७०	

११३२१ घरवहाल कर	१०००००	१७७०		
११३२२ बहाल बिटौरी कर	४५०००००	१५००००		
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	६०००००	०		
१४२४३ सिफारीश दस्तुर	१००००००	२८६२७६		
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	१०००००	१३९२०		
१४६११ व्यवसाय कर	५०००००	२९३८०		
जम्मा	७०५००००	३७६४२१६		

३५. **करदाताको अभिलेखः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ब्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजिगत लगानी र आर्थिक कारोवारको आधारमा व्यवसाय कर लगाउने व्यवस्था छ । त्यस्तै ऐनको दफा ५५,५६,५७,५९,६०,६१ र ६२ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको घर जग्गामा सम्पत्ति कर, जग्गाको उपयोगमा भुमिकर(मालपोत), कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, कारखाना, जग्गा वा पोखरी वहालमा वहाल कर, आफुले निर्माण, रेखदेख र संञ्चालन गरेको हाट बजार, पसल र जग्गामा वहाल विटौरी शुल्क, पार्किङ शुल्क, जडिबुटी, कवाडी र जिबजन्तु कर, सेवा शुल्क आदी लगाउन सक्ने व्यवस्था अन्तरगत करदाताको अभिलेख अद्यावधिक भएको देखिएन ।

३६. **मनोरञ्जन करः** २ नम्बर प्रदेश आर्थिक ऐन २०७६ को दफा दफा ४ मा मनोरञ्जन स्थल (सिनेमा, नाचगाना, अपेरा ,थ्रियटर, सर्कस, चटक, खेल, प्रर्दशनी, कन्सर्ट, फनपार्क, वाटरगार्डेन, उद्यान र अरू प्रकारका मनोरञ्जन) मा प्रवेश गरेबापत अनुसूची ३ बमोजिम चलचित्र, संस्कृतिक प्रदशर्न, दाहोरी सांझ, डान्सवार, कन्सर्ट, नाटकघर ,भिडियोघर, थ्रियटर, पार्क आदीको प्रबेश शुल्कको पाच प्रतिशत जादु सर्कस तिन महिना सम्म दैनिक रू सय र जादु सर्कस तिन महिना भन्दा बढी माशिक रू पाँचहजारले मनोरञ्जन कर लगाइने र नगरपालिकाबाट संकलन गरी चालिस प्रतिशत माशिक रूपमा प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गनुपर्ने व्यवस्था छ। आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा नगरपालिकाले यस्ता प्रकारका कूनैपनि कर संकलन गरेको नपाईएकोले आफ्नो क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन कर एकिन गरि असुल गर्नुपर्दछ ।

३७. **बिज्ञापन करः** २ नम्बर प्रदेश आर्थिक ऐन २०७६ को दफा दफा ५ मा प्रदेश भित्र राखिने होडिङबोर्ड, साइनबोर्ड, ब्यानर, ट्राइभिजन बोर्ड, ग्लो बोर्ड, डिजिटल बोर्ड, स्टल, धातुको फ्रेम वा कुनै स्थानमा लगाउने लेखे वा बिद्युतिय तरंग प्रयोग गरिएको प्रचार सामाग्रि गरिएको बिज्ञापनमा स्थानिय तहले निर्धारण गरे बमोजिम नगरपालिकाले संकलन गरी चालिस प्रतिशत प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गनुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा नगरपालिकाले यस्ता प्रकारका कूनैपनि कर संकलन गरेको नपाईएकोले आफ्नो क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने बिज्ञापन कर एकिन गरि असुल गर्नुपर्दछ ।

३८. **पोखरी तथा अन्य क्षेत्रको आयः-** नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रमा रहेका सार्बजनिक पोखरीको लगत अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने, ती पोखरीको उचित संरक्षण गरी माछापालन ठेक्काबाट नगरपालिकाको आयआर्जनको श्रोत बढाउनुपर्नेमा हालसम्म सार्बजनिक पोखरीको लगत अद्यावधिक नगरेको, सार्बजनिक पोखरीको माछापालनबाट आयआर्जन नभएको अबस्था छ । तर २०७७।३।३१ को नगरसभामा ९ बटा पोखरीको ५ वर्षको लागि न्युनतम १ करोड ४६ लाखमा बोलकबोलबाट ठेक्का लगाउने निर्णय भएको देखिएको छ ।साथै धार्मिक मेला, हाट बजार लगायतबाट उठ्ने दस्तुर समेत उठाएको देखिएन । गत बिगत वर्षमा उल्लेखित श्रोतको आम्दानी नदेखिएकोले नगरपालिकाको सार्बजनिक सम्पतिको सदुपयोग भएको देखिएन ।

विपद् व्यवस्थापन

३९. **समिति गठन-** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले ऐनमा तोकिएबमोजिमको समिति गठन गरेको भएतापनी ऐनमा तोकिएबमोजिमको काम, कर्तव्य र अधिकारमा सक्रिय बनाउनुपर्दछ ।

४०. **कार्य योजना -** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्दार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गरे/नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/गराउन सम्बन्धी व्यवस्था छ । नगरपालिकाले ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएका कार्यहरू गर्नु पर्दछ ।

४१. **विपद् व्यवस्थापन कोष —** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा विपद्

	व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिएबमोजिम हुने व्यवस्था छ । यस वर्ष नगरपालिकाबाट बिनियोजित रकम स्थानान्तरण भई आएको रू. १०६००००० प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रू. १५००००० र व्यक्ति तथा संस्था बाट सहयोग रू. २५००० गरी रू. १२१२५००० आम्दानी भएकोमा यस वर्षको कोभिड-१९ को लागि मास्क वितरणमा रू ४९८७७४।९३ खर्च भई ११६२६२२५।०७ मौज्दात रहेको देखिए देखिएको छ। तर नगरपालिका चालुबाट राहत बितरण बापत सम्बन्धित ९ वटा बडाध्यक्ष लाइ दिएको पेश्की रु ४५००००००।र नगरपालिका चालुको गो भौ नं ३२६ ३५३ ३५६ ३६३ ४११ ४२४ ४४४ ४५२ ४६० बाटको कोभिड सम्बन्धि सन्देश प्रसारण सेनिटाइजर खरिद समेत रु ३०७३२०।०० खर्च गरेकोमा दुबै गरी रु ४८०७३२० विपद् व्यवस्थापन कोषबाट चालु खातालाइ सोधभर्ना गर्नुपर्ने देखिन्छ भने मिति २०७७।३।१० देखि २०७७।३।३१ सम्म भएका खर्च रु ६३३३३५९।७१को म ले प फा नं २२१ भुक्तानी दिन बाकी कच्चाबारी भरी छैठौ नगरसभाको निर्णयबाट आ ब २०७७।७८ को लागी भुक्तानी दिन बाकी राखिएको छ ।	
४२.	**क्वारेन्टीन स्थापनाः** नगरपालिकाले स्वास्थ्य चौकि औरहीमा ४० वेड रामविलास जनता मा वि ७५ वेड श्री सोन्फि दशै मा वि २५ वेड क्वारेन्टीन / होल्डिग सेन्टर निर्माण व्यवस्थापन गरेको छ ।	
४३.	**क्वारेण्टाइन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन** कोरोना भाइरस (covid 19) सम्वन्धी क्वारेण्टाइन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको मापदण्ड २०७६ को बुदा ११ (२०) मा क्वारेण्टाइनमा बस्ने व्यक्तिहरको प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति क्वारेण्टाइन रहेको जिल्लामा कार्यरत नेपाल प्रहरीको लागि निर्धारित राशन दर बमोजिमको खाना खाजा खर्च उपलब्ध गराइने र त्यस्तै ११ (३) मा क्वारेण्टाइनमा रहेका व्यक्तिहरुलाई उपलब्ध गराइने खाजा खाना सुरक्षा निकायबाट व्यवस्थापन गरिने व्यबस्था छ ।क्वारेन्टाइन संचालनमा यस वर्ष खर्च लेखेको देखिएन ।	
४४.	**राहत वितरणः** नगरपालिकाले वडा नं १ देखि ९ वडा सम्मका छनौट भएका घरपरीवारको राहतको लागि संघीय राहत वितरण सम्बन्धी मापदण्ड भित्र रहने गरी कार्यपालिकाको निर्णय वमोजिम नगरपालिका चालुबाट वडा अध्यक्ष हरूले रू ५ लाखका दरले ४५ लाख पेश्की लिइ राहत बितरण गरेकोमा बितरण भरपाइ पेश गरी आषाढ मसान्त सम्म पेश्की फछ्र्यौट भएको छैन । राहत बितरण तथा क्वारेनटाईन व्यवस्थापनमा भएका खर्चको नगरसभाको निर्णय नं. ७ ङ बमोजिम भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चाबारीमा राखी आ.ब. २०७७।७८ खर्च लेख्ने निर्णय अनुसार कोभिड-१९ को मात्र खर्च पेश्की बाहेक रू. ६३३३३५९।७१ भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चाबारीमा म.ले.प.फा.नं. २११ राखीएको छ ।	
४५.	**औषधी तथा स्बास्थ्य सामाग्री खरिदः** कार्यालयमा आबश्यकता पर्ने सामान एकिन गरिसकेपछि सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५(१) बमोजिम सार्वजनिक निकायले एकलाख भन्दा बढिको मालसामान खरिदको लागि लागत अनुमान तयार गरी ऐनको दफ ५क बमोजिम स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस वर्ष नगरपालिकाले २२१२५ पिस मास्क जल्पा होजियारी बाट रू. ४९८७७४ खरिद गरेकोमा लगत अनुमान स्बीकृत नगर्नुको साथै बितरणको भर्पाइ राखेको देखिएन ।	
४६.	**जोखिम भत्ताः** कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणको उपचारमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन आदेश,२०७७ को दफा ७ मा संक्रमण पुष्टि भई उपचारमा रहेका बिरामीहरुको उपचारमा प्रत्यक्ष संलग्न जनशक्तिलाइ शुरु तलब स्केलको १०० प्रतिशत, उपचारमा अप्रत्यक्ष संलग्न र ईमेजिङ्ग सेवा प्रदायक जन शक्तिलाई ७५ प्रतिशत र भारत र चीनका नाकाहरुमा स्थापना गरिएका हेल्थ डेस्कमा खटाएका जनशक्ति तथा नमूना प्याकिङ्ग तथा ओसार पसार र बिरामीहरुको ओसार पसारमा संलग्न सवारी साधनमा कार्यरत जनशक्तिलाई शुरु तलब स्केलको ५० प्रतिशत जोखिम भत्ता दिने व्यबस्था छ ।नगरपालिकाले यस वर्ष स्थास्थ्यकर्मीलाई जोखिम भत्ता खर्च लेखेको देखिएन ।	
४७.	**वार्षिक प्रतिवेदन** — विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।	
	नगरपालिका चालु (राजश्व बाडफाँड तथा आन्तरिक श्रोत)	
४८.	**राजश्व बाडफाँडः** राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा बित्त आयोगले आ.ब. २०७६।७७ को लागि संघीय बिभाज्यकोषबाट स्थानिय तहमा मिति २०७५।११।२९ मा राजश्व बाँडफाँडप्राप्त हुने रकमको उपयोगको गर्दा राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम मुलत सामाजिक सेवा र आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा उपयोग गर्ने, प्रशासनिक खर्च आफ्नो आन्तरीक आयबाट व्यवस्थापन गर्ने तर अत्याबश्यक प्रशासनिक खर्चको लागि आफ्नो आन्तरीक आय अपर्याप्त भएको अबस्थामा मात्र किफायती रूपमा राजश्व बाँडफाँडको रकम उपयोग गरी बाँकी रकम बिकास निर्माण र सार्वजनिक सेवामा खर्च गनुपर्ने गरी बजेट बिनियोजन गनुपर्ने गरी मार्गदर्शन गरेकोमा नगरपालिकाले प्राप्त अनुदान रकम मुलत सामाजिक सेवा, बिकास निर्माण र सार्वजनिक सेवामा विनियोजन नगरी सवै रकम दैनिक प्रशासनिक कार्यमा विनियोजन गरी खर्च गरेको	

	देखिएकोले आन्तरीक श्रोत बृद्धि गरी मार्गदर्शन बमोजिम अनुदानको खर्च गरीनु पर्दछ ।	
४९.	**पदाधिकारी सुविधा** - स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफू निर्वाचित भई अनुसूची-२ बमोजिम पद तथा गोपनियताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरू गरेको मितिमा मासिक सुविधा बापत पाउने व्यवस्था गरेकोमा सम्मानीत सर्वोच्च अदालतको आदेशले २०७६ कार्तिक १ गतेबाट लागू हुनेगरी उक्त सुविधाहरू खारेज गरिएको छ । जस अनुसार २ नम्बर प्रदेश सरकारले २०७७।३।३१ मा प्रकाशन गरेको राजपत्रमा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७७ अनूसूचि ख बमोजिम सुबिधा नपाएको मिति पश्चात पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक सुविधामा यस वर्ष खर्च लेखेको छैन र पुरानो ऐन अनुसार २०७६ कार्तिक १ अघि ३ महिनाको मासिक सुविधा बापत पदाधिकारीलाइ २०९१००० भुक्तानी भएको छ ।	
५०.	**तलबी प्रतिबेदनः** स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तह अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको बार्षिक तलबी प्रतिबेदन कार्यपालिकाबाट र निजामति कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन निजामति सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख(२) बमोजिम जिल्ला स्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालय बाट पारित गराई तलब खर्च लेखुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले यस वर्ष नगरपालिकाका सवै कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारित नगरि रू.१३९०२६२९।०० तलवमा खर्च गरेको छ । यसरी तलबि प्रतिवेदन पारित नगराई खर्च गर्दा तलव भत्ता तथा ग्रेडको सम्बन्धमा एकिन गर्न सकिएन । ऐनको व्यवस्था वमोजिम तलवी प्रतिबेदन पारित गरेर मात्र तलब खर्च लेखुपर्दछ ।	
५१.	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने व्यवस्था अन्तर्गत करार सेवामा कार्यरत २६ कर्मचारीलाई खर्च संकेत नंबर २२४१२ सेवा अन्यबाट भुक्तानी दिनुपर्नेमा २१११ पारीश्रमिक कर्मचारीबाट वर्षभरी रू. ४९०८६१७।०० भुक्तानी भएकोले नियमित नभएको रू	४९०८६१७
५२.	**खरिद योजनाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८ उपनियम(१)मा सार्वजनिक निकायले बार्षिक दश लाख रूपैया भन्दा बढि रकमको खरिद गर्नुपर्ने भएमा आगामी आर्थिक वर्षको अनुमानित बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयार गर्दा आगामी आर्थिक वर्षमा गर्ने बार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।त्यस्तै साहि नियमको उपनियम(५)मा सार्वजनिक निकायप्रमुखले चालु आ. व.को स्विकृत बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भएपछि सो अनुरूप यो नियम बमोजिम तयार भएको बार्षिक खरिद योजना परिमार्जन गरी स्वीकृत गनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाको कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धित बार्षिक बजेट रू. १५००००००।०० भएपनि बार्षिक खरिद योजना तयार नगरी पटक पटक टुक्रा खरिद गरी रू. १२०८६३३।३० खर्च लेखेको छ । कानून बमोजिम बार्षिक खरिद योजना तयार नगरी खरिद कार्य गरेको नियमित नदेखिएको रु	१२०८६३३।३०
५३.	**लागत अनुमानः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५(१) मा सार्वजनिक निकायले एकलाख भन्दा बढिको मालसामान खरिदको लागि लागत अनुमान तयार गरी ऐनको दफ ५क बमोजिम स्वीकृत गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस वर्ष गरेका देहाय खरिदको लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गरेको नदेखिएकोले ऐनको व्यवस्था बमोजिम लागत अनुमान स्वीकृत गरिनुपर्ने रू	१५०२०५२

ब.उ.शि.नं.	गोश्वरा भौचर नंवर	आपूर्तिकर्ताको नाम	मालसामानको बिबरण	खर्च रकम
नगरपालिका चालु	४७६।२०७७।३।२९	जल्पा होजियारी	रेनकोट र ब्याग	२०६७९०
नगरपालिका चालु	४८३।२०७७।३।३०	कस्मेटिक स्टेशनरी जेनरल सप्लायर्स	खेलकुद सामाग्री	३४९८५९
नगरपालिका चालु	२७६।२०७६।१०।२९	गुरास भेट फर्मा	सुत्केरी गाइभैसीलाई पौष्टिक तत्व	४९८४०८
नगरपालिका चालु	७९।२०७६।७।२७		मलाथिन लिटर १९०	१३३०००
नगरपालिका चालु	१३५।२०७६।८।२२		मलाथिन झोल	१४००००
संघीय सरकार शसर्त पूँजिगत	७।२०७७।२।२१	आइ.टि. इलेक्ट्रोनिक्स संसार	ट्याबलेट ६ थान	१७३९९५
			जम्मा	१५०२०५२

५४.	**लक्ष्यित बर्गलाई सामान बितरणः-** आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ नियम ३६ मा खर्च लेख्दा बिल भर्पाइ समेतको लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले बिपन्न नागरिक, दलित बालबालिका तथा बिद्यालयका बिद्यार्थिलगायत लक्ष्यित बर्गलाई देहाय बमोजिम बितरण गर्न भनी देहाय बमोजिम सामान खरिद गरेकोमा लक्ष्यित बर्गलाई बितरण गरेको भरपाइ नभएको रू	२४२२७०८

ब.उ.शि.नं.	गोश्वरा भौचर नंवर	आपूर्तिकर्ताको नाम	मालसामानको बिबरण	खर्च रकम
नगरपालिका चालु	१७१।२०७६।९।१८	गुप्ता ट्रेड लिङ्क	८२० पीस कम्बल	४९९४३७
नगरपालिका चालु	१७२।२०७६।९।१८	एस.आर.मल्टिट्रेड प्रा.ली.	७६०० प्याकेट स्यानिटरी प्याड	४९३८१०
संघीयसरकार शसर्त	१०४।२०७७।३।३०	मुन्ना टेडर्स	१७२५३ प्याकेट स्यानिटरी प्याड	४३१२४८
नगरपालिका चालु	२०९।२०७६।१०।७	अमोघ केयर प्रा.लि.	८२५ पीस कम्बल	४९८७५३

नगरपालिका चालु	२५५।२०७६।११।१	मुक्तिनाथ ट्रेड लिङ्क	झोला	४९९४६०
			जम्मा	२४२२७०८

५५. **वितरणमुखी खर्चः** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ को विषय आधारको रुपमा लेख्रे पूँजी निर्माणमा सहयोग नरहने, उत्पादनमा वृद्धि नगर्ने किसिमका खर्चलाई नियन्त्रण गर्नुपर्नेमा विभिन्न संघ संस्था, समूह, क्लव लगायतलाई कार्यक्रम र प्रस्तावको आधारमा नगरपालीकाले आर्थिक सहायता उपलब्ध गराएको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा समेत पूँजी सृजना नहुने खालका कार्यक्रम जुन वितरणमूखी र उपयोगिता नदिने स्थितिमा रहेका खर्च लाई निरूत्साहित गर्न आवश्यक देखिन्छ यस्ता संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानुनी अवस्था समेत छैन । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम नियम संगत नदेखिएको सहायता रकम रू..... १३००००

गो.भौ.नं, मिति	नाम	प्रयोजन	रकम
३६।२०७६।६।२५	लालबाबु यादब विश्वकर्मा पुजा मेला समितिको अध्यक्ष	विश्वकर्मा पुजा	४७०००
१३०।२०७६।८।९	सिताराम साह	छडपर्व घाट व्यवस्थापन	३८०००
१३१।२०७६।८।२२	शैलेन्द्र कुमार यादब	रामनाम जय धार्मिक कार्यक्रम	४५०००
		जम्मा	१३०००००

५६. **तालिम सञ्चालनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २५(१) मा स्थानीय तहले गैर सरकारी संघ, संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था लगायतका सामाजिक तथा सामुदायिक संस्थासँग सहकार्य गरी कार्य गर्न सक्ने व्यवस्था छ । यस्तो सहकार्यको संयुक्त अनुगमन गरी प्रगति प्रतिवेदन समेत बनाउने व्यवस्था एनेको २५(२) मा समेत व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न संघ संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा कार्य गरेकोमा देहायका तालिमहरू देहायका संस्थाहरूबाट सम्पन्न गरेको भनी खर्च लेखेकोमा नगरपालिकाले सो तालिमहरूको सञ्चालन, सहभागिता सम्पन्न एवं प्रभावकारीताको बारेमा अनुगमन गर्ने गरेको पाइएन । तत् सम्बन्धमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

गो.भौ नं मिति	बापत	आपूर्तक	रकम
२४८।२०७६।१०।२८	जेष्ठ नागरीक सम्मान	सामाजिक जनचेतना अभियान नेपाल	१०००००
३५५।२०७७।१।२८	मैन बत्ति बनाउने तालिम	सामाजिक जनचेतना अभियान नेपाल	२०००००
		जम्मा	३०००००

५७. **ईन्धन खर्चः** अर्थ मन्त्रालयको कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७३ को बुदा ७.१.६ अनुसार सवारी साधन सुविधा पाउने पदाधिकारीलाई ईन्धन सुविधा पाउने गरी मापदण्ड तयार गरेको छ । नगरपालिकाले कार्यालयमा रहेका सवारी साधन तथा भाडाबाट प्राप्त सबारी साधनको लागि पाउने ईन्धन सुविधा सम्वन्धमा मापदण्ड, कार्यविधि बनाएको छैन । नगरपालिकामा रहेका सवारी साधनमा डिजल र पेट्रोलले चल्ने सवारी साधनको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राखी कुपन सिस्टमबाट इन्धन सुविधा उपलब्ध गराएको पनि र सवारी लकबुकको व्यवस्था पनि गरेको छैन । यस वर्षमा ईन्धन रू १७ लाख २९ हजार खर्च भएको छ । लगबुक बेगर इन्धन खर्च समेत लेखेको देखिएकोले इन्धन आवश्यकताको यथार्थता नहुने हुँदा खर्चमा मितव्ययीता एवं नियन्त्रणात्मक पद्धती अवलम्वन गरीएको नदेखिदा उक्त खर्चमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।

५८. **घरभाडाः-** सार्बजिनक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९४ को उपनियम ४ मा सार्वजनिक निकायले भाडामा लिने घर जग्गाको भाडा निर्धारण गर्न जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा ५ सदस्यीय भाडा निर्धारण समिति रहने र सोहि नियमको उपनियम ७ र ८ बमोजिम समितिले घर जग्गाको भाडा निर्धारण गरेपछि सार्वजनिक निकायले घर जग्गा धनी सग सम्झौता गरी घर जग्गा भाडामा लिनुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले भाडा निर्धारण समितिको निर्णय बेगर नगरपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय लगायत बिभिन्न प्रयोजनको लागि यस वर्ष रू. १२३५२०० भाडा खर्च भुक्तानी भएको छ । भाडा निर्धारण समितिले घर जग्गाको भाडा निर्धारण गरेपछि मात्र घर भाडा भुक्तानी गरीनुपर्दछ ।

५९. **खाना तथा विविध खर्चः** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर नगरपालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ रू.१४६९८६१।९९ खर्च गरेको छ ।यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।

नगरपालिका पूँजिगत (समानिकरण)

६०. **बिद्युतिय खरिद प्रणालीको प्रयोगः** विद्युतिय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिका, २०७४ को बुदा ३५ मा सार्बजनिक निकायले आवश्यक ठानेमा जति सुकै रकमको खरिद कार्य बिद्युतिय खरिद प्रणालीको मात्र प्रयोग गरेर मात्र गर्न सक्ने, साठीलाख रूपैया भन्दा बढी रकमको निर्माण कार्य गर्दा बिद्युतिय खरिद प्रणालीको समेत प्रयोग गनुपर्ने तर २० लाख रूपैया वा सो भन्दा बढिको परामर्श सेवा, दुई करोड रूपैया भन्दा बढिको निर्माण कार्य तथा ६० लाख रूपैया भन्दा बढिको मालसामान खरिद गर्दा अनिबार्य रूपमा बिद्युतिय खरिद प्रणालीको प्रयोगबाट मात्र गनुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले बिधुतिय खरिद प्रणाली सञ्चालन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम खरिद कार्य अघि बढाउनु पर्ने देखिन्छ ।

६१. **उपभोक्ताको कामः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट निर्माण कार्य गराउदा वा सो सम्वन्धी सेवा प्राप्त गर्दा मितव्ययीता, गुणस्तरियता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाको मुख्य उद्देश्य नै रोजगारीको सृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागि गराउने भएमा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूहबाट त्यस्तो कार्य गराउन वा सेवा लिन सकिने उल्लेख छ । साथै नियमावलीको नियम ९७(१४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट काम गराउदा श्रम मुलक कामको निर्धारण, काम वा सेवामा मितव्ययीता, गुणस्तरियता, दिगोपना अभिवृद्धि गर्ने तरिका आम्दानी खर्चको अभिलेख, काम वा सेवाको सुपरिवेक्षण र अनुगमन जस्ता विषयमा सार्वजनिक निकायले अपनाउनुपर्ने कार्यविधी सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले निर्धारण गर्न सक्ने उललेख छ ।यस कार्यालयले बाटो निर्माण, भवन निर्माण, कालो पत्रे ढल कल्भर्ट खानेपानी संरचना खेल मैदान निर्माण जस्ता कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत गराई उपभोक्ताले निर्माण कार्यमा प्रयोग गरेको लोडर, एक्जाभेटर, डोजर, रोलर जस्ता हेभि मेशिनहरू प्रयोग गरेको विल भर्पाईको आधारमा निर्माण कार्य सम्पन्न गरेको प्राविधिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेको छ । उपभोक्ता मार्फत सम्पन्न गरिएका आयोजना श्रम मुलक, मितव्ययी, गुणस्तरिय र दिगोपना अभिवृद्धि हुने खालको नदेखिएको र परियोजनाको मुख्य उद्देश्य रोजगारी सृजना गर्ने नभएकोले उपभोक्ता मार्फत निर्माण कार्य गराएको मनासिव मान्न सकिएन । सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले समेत उपभोक्ता समितिबाट गराउन सक्ने कामको कार्यविधि तयार गरेको पाईएन । सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा भएको खरिद सम्बन्धी प्रकृयाको अवलम्वन गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक र गुणस्तरिय निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जान जरूरी देखिएको छ ।

६२. **नापी कितावः-** निर्माण सम्वन्धी कामको विवरण नापी कितावमा अभिलेखको रूपमा जनाई राख्नुपर्दछ । प्रयोग गरिने नापी कितावहरू नापी नियन्त्रण खातामा अभिलेख जनाई प्रयोग गर्दा माग फारम भरी निकासा गराई प्रयोग गर्नुपर्नेमा कार्यालयवाट निर्माण कार्यको अभिलेख राख्ने प्रयोजनको लागि नापी कितावको रूपमा प्रयोग नगरी कम्प्यूटरमा राखी लुजसिटको रूपमा प्रयोग गरेको देखियो । उक्त लुज सिटहरू एकिकृत गरी बाइन्डिङ गरी राखेको समेत पाइएन । यसरी लुजसिटमा राख्दा निर्माण कार्यको अभिलेख एकिकृत रूपमा नराखेको कारण परिक्षण तथा मुल्याङ्कन गर्न कठिनाई पर्ने देखिन्छ । साथै लुजसिटमा राखेका विवरणहरू हराउने सम्भावना बढी हुने हुँदा निर्माण कार्यको अभिलेख नापी कितावको रूपमा राखि सोको नियन्त्रणका लागि नापी किताव नियन्त्रण खाता समेत प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने देखिन्छ । यस नगरपालिका कार्यालयदारा गत आ.व.मा संचालित योजनाहरूको भुक्तानी यस बष कार्य सम्पन्न भएको आधार भुक्तानी दिएको देखिन्छ । लेखापरिक्षणको क्रममा गत आ.व. का नापी किताब भुक्तानी बिवरण लेखापरीक्षणको क्रममा पेश नभएकोले जोड जम्मा भिडान गर्न सकिएन । अत कार्यालयले क्रमागत योजनाहरूको नापी किताब एकिकृत गरी राख्नु पर्ने देखिन्छ ।

६३. **उपभोक्ताको कामः-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(१) मा १ करोड रूपैया सम्मको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य वा सो सम्वन्धी सेवा उपभोक्ता समिति लाभग्राहीबाट गराउन सकिने र (१)क मा उल्लेखित १ करोड सम्मको लगत अनुमानमा मु. अ. कर, ओभरहेड, कन्टन्जेन्सी र जनसहभागिताको अंश समेत समावेश हुने व्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले तपशिलमा उल्लेखित उपभोक्ता समितिको लगत अनुमान तयार गर्दा उक्त व्यवस्था वमोजिम ओभरहेड र कन्टेन्जेन्सीको रकम समावेश नगरी १ करोड घटीको लागत अनुमान भनी तयार गरेको ल.ई मा ओभरहेड र कन्टेन्जेन्सी समावेश गर्दा १ करोड भन्दा वढीको लागत अनुमान भएको देखिएकोले सिमा भन्दा वढीको लागत अनुमान भएको कार्यलाई उपभोक्ता समितिवाट गराई खर्च लेखेको छ । सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा भएको व्यवस्था विपरीत हुने गरी यस्ता ठुला आयोजना निर्माणको कार्य उपभोक्ता समितिबाट नगरी प्रतिस्पर्धात्मक र मितव्ययी हुने गरी बोलपत्रको माध्यमबाट हुनुपर्दछ ।

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	ल इ मा भएको रकम	कन्टेन्जेन्सी समेत ल इ मा जम्मा हुने	भुक्तानी रकम
१	एसी टावर लाईट जडान उपभोकता सिमिति	७९।२०७७।३।२६	७८८१४७४	१०२१५४७४	७६७६०००
२	नगरभित्रका सडकमा माटो भरी ग्राबेल गर्ने उपभोक्ता समिति	१०९।२०७७।३।३१	८१२८९९०	११४८३९५५	७५०००००
	जम्मा				१५१७६०००

६४. **नाप जांच एकिन हुनु पर्नेः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा परियोजनाको मुख्य उद्देश्य नै रोजगारीको सृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायीलाई सहभागी गराउने भएमा उपभोक्ता समितिको लाभग्राही समुदायवाट कार्य गराउन सकिने व्यवस्था छ । यस कार्यालयले सो नगरी वडाको बिभिन्न ठाउँको र वडा न १ देखि ९ सम्मको नगरपालिकामा समग्र एउटै उपभोक्ता समिति वनाई वाटो ग्राभेल गर्ने कार्य, बिधुतीकरण गर्ने कार्य, सिचांईको लागि पम्पीङ्ग सेट राख्ने कार्य, र ढलान गर्ने जस्ता काम मेशिनको प्रयोग गरी गरेको देखिन्छ भने कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा र नाप जांच गर्दा चेनेज कुन ठाउंवाट ० नं मानेको हो कहाँ सम्म अन्तिम विन्दु हो सो उल्लेख गरेको देखिदैन सिधै वडाको व्यक्तिको घर देखि यति मिटर भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ । यसरी निश्चित विन्दु एकिन नगरी वडाको बिभिन्न भनी वडा १ देखि

९ सम्म कै भनी भुक्तानी दिएको निम्न योजनाको रू. ४३११२८८७ वास्तविक खर्च हो भन्न सकिने आधार देखिएन । यस कार्यालयले यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी नियमावलीले उल्लेख गरे वमोजिमको प्रकृया पुरा गरी निर्माण कार्य गर्नु पर्ने देखिएको छ ।

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	भुक्तानी रकम
१	वडाका विभिन्न बाटोमा आवश्यक्ता अनुसार माटोपुरी ग्रावेल गरी ढलान गरने उपभोक्ता समिति	६७।२०७७र३।८	४३०००००
२	विभिन्न ठाउमा बाटो ग्रावेल गरी पिसीसी ढलान उपभोक्ता समिति	६९।२०७७।३।१५	६४०००००
३	नगरभित्रका सडकमा माटो भरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति	१०९।२०७७।३।३१	७५०००००
४	सिचांईको लागि पम्पीङ्ग सेट राख्ने उपभोक्ता समिति	५९।२०७६।१२।८	५८०३९२०
५	वडा न ७ बिधुतिकरण तारपोल उपभोक्ता समिति	७२।२०७७।३।१६	७०००००
६	बिभिन्न सडकमा पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिमि वडा न ५	८९।२०७७।३।२९	३१८६७६८
७	बिभिन्न सडकमा पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिमि वडा न ३	९०।२०७७।३।२९	४५६६११०
८	बिभिन्न सडकमा माटोपुरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति वडा न ५	९२।२०७७।३।२९	५४५०२४
९	बिभिन्न सडकमा माटोपुरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति वडा न ९	९।२०७६।८।९	३५०००००
१०	९ वटा वडामा आवश्यक्ता हेरी कृषि सडक खोल्न उपभोक्ता समिति	१२५।२०७७।३।३१	३७२०५६५
११	कृषि बिधुतिकरण तारपोल ओरही न पा उपभोक्ता समिती	९४।२०७७।३।३०	७००००००
		जम्मा	४३११२८८७

६५. **बढी भुक्तानीः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ को उपनियम (८) मा कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाचँ गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले निम्न निमार्ण उपभोक्ता समितिलाई अन्तिम बिलको भुक्तानी दिँदा कार्य सम्पन्न प्रतिबेदनमा उल्लेख भए भन्दा बढी भुक्तानी हुन गएको रू १०४४६०।०० उपभोक्ता समितिबाट असुल गरी संचित कोष दाखिला गर्नु पर्ने रु. १०४४६०

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	भुक्तानी हुनु पर्ने	भुक्तानी रकम	बढी भुक्तानी रकम
१	वडा न ७ विधुतिकरण तारपोल उपभोक्ता समिति	७२।२०७७।३।१६	६९५४७३	७०००००	४५२६।००
२	विभिन्न सडकमा पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिती वडा न ५	८९।२०७७।३।२९	३१६२८४१	३१८६७६८	२३९२६।००
४	विभिन्न सडकमा माटोपुरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति	९२।२०७७।३।२९	५५०२१९	५४५०२४	५१९४।००
५	वडा न २ सोलर बत्ती जडान उपभोक्ता समिती	३७।२०७६।१०s६	३७७३११	३७२१९०	५११०।००
	प्रदेश सरकार				
५	ओरही वडा न ९ मसहरी टोल ढलान	२।२०७७।३।२८	४७८२९५	४९३४२९५	६५७०४
				जम्मा	१०४४६०

६६. **नन फाईलरलाई मु अ कर भुक्तानीः** मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १९(१) मा करदाताले प्रत्येक कर अबधिको कर सो अबधि समाप्त भएको मितिले २५ दिन भित्र बुझाउनु पर्ने उल्लेख छ, साथै दफा १९(२) मा उक्त अबधिमा कर नबुझाएमा बाँकी रहेको रकममा वार्षिक १० प्रतिशतका दरले थप दस्तुर लाग्ने उल्लेख छ । कार्यालयले निम्नानुसारको नन फाईलर फर्मलाई रू. ३६९९२५१ मूल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी गरेकोमा उक्त फर्म विगत निम्न समयदेखि नन फाईलर रहेको देखिएकोले नियमावलीको व्यवस्था अनुसार मूल्य अभिवृद्धि कर रकम आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने, रू. ३६९९२५१

सि.नं.	योजनाको नाम	पार्टीको नाम	गो. भौ.न र मिति	नन फाईलर मिती	मु अ कर रकम
१.	खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र कार्यक्रम उपभोक्ता समिति	सतिश इन्टरपंराइजेज	३१।२०७६।९।०३	२०७६असोज	१४७९७३
२.		रौनक जेनरल सप्लायर्स	३१।२०७६।९।०३	२०७६असोज	१०००१८
३.	पक्की ढलान निर्माण उपभोक्ता समिति	रोहित हाडवयेर एण्ड जे सप्लार्स	६८।२०७६।३।८	२०७६कार्तिक	५७४११
४.		बिसहरा माई जे अडर्र सप्लायस	६८।२०७६।३।८	२०७७ जेष्ठ	३६३१९
५.	अग्लेशवर लोकटोल ढलान उपभोक्ता समिति	रोहित हाडवयेर एण्ड जे सप्लायर्स	८०।२०७७।२।२२	२०७६कार्तिक	८९९०
६.	विभिन्न सडकमा पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिमि वडा न ५	आतिश इन्टरपांइजेज	८९।२०७७।३।२९	२०७६असोज	२९५६८९
७.	विभिन्न सडकमा पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिमि वडा न २	आतिश इन्टरपांइजेज	९१।२०७७।३।२९	२०७६असोज	२१८५७४
८.	विभिन्न सडकमा माटोपुरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति	आतिश इन्टरपांइजेज	९२।२०७७।३।२९	२०७६असोज	६१२९५
९.	विभिन्न वडामा ग्रावेल गरी पिसिसि ढलान	आतिश इन्टरपांइजेज	९६।२०७७।३।३०	२०७६असोज	१६८७७२
१०.	नगरभित्रका सडकमा माटो भरी ग्रावेल गर्ने उपभोक्ता समिति १देखि ९	आतिश इन्टरपांइजेज	१०९।२०७७।३।३१	२०७६असोज	७३०८५५
११.	कृषि सिचाई पम्पिङ्ग सेट नि उ स	रमेश हार्डवयर स्टोर्स	१११।२०७७।३।३१	२०७६ श्रामण	१३५७३४
१२.	सार्वजनिक शौचालय निर्माण उपभोक्ता समिति	आतिश इन्टरपांइजेज	११४।२७७।३।३१	२०७६असोज	४०५६०

१३.	९ वटा वडामा आवश्यक्ता हेरी कृषि सडक खोल्न उपभोक्ता समिमि	सुमन कन्सटक्शन	११५।२०७७।२।३१	२०७६माघ	३०७८५८
१४.	विभन्न वडामा हयुम पाइप खरिद तथा जडान	नायक जनेरल अडर सप्लायर्स	११६।२०७७।३।३१	२०७६ फागुन	१७००८
१५.		रौनक जेनरल सप्लायर्स	११६।२०७७।३।३१	२०७६असोज	११४०९
१६.	विभिन्न सडकमा ग्राबेल गरी पिसिसी ढलान गर्ने उपभोक्ता समिमि वडा न ६	नयमा जाल्पा वालुवा गिटी मासिङ्ग सेन्टर	६९।२०७७।३।१५	२०७७बैशाख	२१३८७
१७.	वडाका विभिन्न बाटोमा आवश्यक्ता अनुसार माटोपुरी ग्राबेल गरि ढलान गरने उपभोक्ता समिति	रोहितहाडवयेर एण्ड जे सप्लार्स	६७।२०७७।३।८	२०७६ चैत्र	१७९०७
		जम्मा			२८३९२
	सडक बोर्ड नेपाल				
१८.	मर्मत संभार कार्य वडा न ४ उपभोक्ता समिति	भातिश इन्टरप्राइजेज	२।२०७७।३।३०	२०७६असोज	३०४६३४
	प्रदेश सरकार समपुरक कोष				
१९.	अनिल यादवको घरदेखि खोला सम्म ढलान उ स	भातिश इन्टरप्राइजेज	२।२०७७।३।३०	२०७६असोज	५१७९५८
२०.	स्थानिय पूर्वाधार । नेपाल रा ज मा विद्यालय श्रीपुर	एभरेष्ट फिक्स इटा उधोग	३।२०७७।३।३०	२०७६असोज	३७४५९
	जम्मा				३६९९२५१

६७. **उपभोक्ताको काम निर्माण ब्यावसायीबाट गराएकोः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (१३ क)मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पास गरेको कुनै काममा निर्माण ब्यवसायीलाई संलग्न गराएको पाईएमा सार्वजनिक निकायले उक्त उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायसंग भएको सम्झौता रद्ध गरी त्यस्तो उपभोक्ता समिति तथा लाभग्राहीलाई भबिष्यमा त्यस्तो कनै काम गर्न नदिने अभिलेख राखी सो काम गर्ने ब्यवसायीलाई कालो सुचीमा राखन सार्वजनिक अनुगमन कार्यालयमा लेखि पठाउनु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिकामा संचालित उपभोक्ता समितिले प्राप्त गरेका निर्माण सम्बन्धि कार्य नियमावलीमा भएको ब्यवस्था बिपरित निर्माण ब्यावसायीलाई सहभागी गराई गराएको देखिएका केही उदाहरण निम्न छन् । अत यसरी गराएको कार्यलाई नियमसंगत मान्न सकिने आधार नदेखिएको रू. १०७२०६५६

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	निर्माण ब्यावसायी	निर्माणब्यावसायी गरेको काम	रकम
१	९ वटा वडामा आवश्यक्ता हेरी कृषि सडक खोल्न उपभोक्ता समिति	११५।२०७७।२।३१	सुमन कन्सटक्शन	२६७६०००	३७२०५६५
२	कृषि बिधुतिकरण तारपोल ओरही न पा उपभोक्ता समिती	९४।२०७७।३।३०	संजय कन्स्टक्शन	३७२४०२८	७००००००
	जम्मा				१०७२०६५६

६८. **अन्य कार्यालयको खर्चः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ मा स्वीकृत बजेट रकम नगरपालिकाको लागि भएकोले सोही अनुसार अन्यत्र प्रयोजनमा खर्च गर्न नहुने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले अन्य मन्त्रालयबाट विनियोजित रकमबाट खर्च गर्नुपर्ने कार्यक्रम, निर्माण तथा मर्मत कार्यको लागि यस कार्यालयले सशस्त्र प्रहरी नेपाल ९ नं. गणको मेश निमार्ण गरी रू. ४९७२६८।०० भुक्तानी गरेको नियमसम्मत देखिएन । स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार निर्धारित कार्यक्रमाको उपलब्धि प्राप्त गर्ने गरी खर्च गर्नुपर्ने हुँदा अन्य निकायको लागि खर्च गर्ने कार्यमा नियन्त्रण गरी नियमित हुनु पर्ने रु. ४९७२६८।००

६९. **कच्चावारी बेगरको भुक्तानीः** आर्थिक कार्यबिधी नियमावली, २०६४ नियम ४० को ७ मा चालु वर्षको बजेटले नखामेको खर्च बेहोर्न पर्ने भएमा बिल भरपाइ बमोजिमको रकम आगामी वर्षमा भुक्तानी दिनु पर्ने कारण खोली महालेखापरीक्षक कार्यालयले तोकेको ढाचामा भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी चढाइ श्रामण १५ गते भित्र कार्यालय प्रमुख र कोष तथा लेखा नियन्त्रकबाट प्रमाणित गराइ राख्नु पर्ने ब्यवस्था गरेको छ । यस नगरपालिका कार्यालयलले ओरही न पा वडा नं. १ मा धर्मशाला निर्माणको बिल मिति २०७६।३।९ गते उठाई भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावरी बेगर गो भौ न ९८।२०७७।३।३० बाट रू. ८०९३९१।०० भुक्तानी दिएको देखिन्छ । यसरी नियमावलीमा भएको ब्यवस्था बिपरीत भुक्तानी दिन बाँकी कच्चावारी प्रमाण भुक्तानी दिएको नियमसंगत र वास्तबिक हो भन्न सकिने आधार नदेखिएको रू. ८०९३९१।००

७०. **योजना दोहोरोपनः** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा कुनै पनि योगना संचालन गर्दा दोहोरो हुने गरी छनौट गर्नु हुदैन भनी उल्लेख गरेको छ । यस नगरपालिका कार्यालयले ओरही वडा न १ मा सडक बिभागको राष्टिय स्तरको योजनामा रू. ७०००००० बिनियोजन गरी गो भौ न १९ ।२०७६।८।११ बाट उक्त कार्य सम्पन्न गरी भुक्तानी गरेको स्थानमा फिल्ड अनुगमन गर्दा हाल उक्त स्थानमा सडक बिभागले सडकका नाला खनी ढलान गर्नुको साथै नया सडक बनाई राखेको देखिन्छ ।यसरी योजना एकिन नगरी कार्य गर्दा नगरपालिकाको लगानी खेर गएको देखिनुको साथै वास्तिबक कार्य भएको हो वा होइन एकिन गर्न सकिएन ।अत यस्ता कार्यमा नगरपालिका कार्यालयले नगरपालिकाको वास्तबिक तथ्याङ्क एकिन गरी योजना छनौट गर्नु पर्दछ ।

७१. **अधुरा योजनाः** कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी उपभोक्ता समिती संग सम्झोता गरेकोमा वर्षको अन्त सम्म सम्पन्न नभएमा भएको कामको मात्र बिल उठाई भुक्तानी दिएको देखिन्छ । यसरी सम्झौता गरी कार्य सम्पन्न नगरी मुल्यांकनको आधारमा खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ (१३) को प्रक्रिया पुरा नगरी अधुरा कार्यको रकम भुक्तानी दिएका केही उदाहरण निम्न रहेका छन । यसरी सम्झौता बमोजिम कार्य नगरी भुक्तानी दिने कार्यलाई नियम संगत हो भन्न सकिने आधार देखिएन ।

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	लागत अनुमान	भुक्तानी रकम
१	सार्वजनिक कानुको जग्गामा भवन निमार्ण	१०२।२०७७।३।३०	८६३६४१	४९८९५३
२	बिभिन्न सडकमा माटोपुरी ग्राबेल गर्ने उपभोक्ता समिति	९२।२०७७।३।२९	१०६७०१३	५७२२४७

७२. **अनुगमन प्रतिबेदनः** स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १६ को ४ (ख) ५मा उपाध्यक्ष वा उप प्रमुखले योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिबेक्षण गरी सो को प्रतिबेदन बैठकमा पेश गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपिलकामा संचालित अधिकांश योजनाहरूको उप प्रमुखले अनुगमन गरेको देखिएन । साथै उप प्रमुखले अनुगमन गरेका योजना र अनुगमन समितिले अनुगमन गरेका योजनाहरूको अनुगमन प्रतिबेदन बैठकमा पेश गरेको प्रमाण देखिएन । अत नगरपालिका कार्यालयले स्थानिय सरकार संचालन ऐनमा भएको ब्यवस्थालाई परिपालना गर्नु पर्दछ।

७३. नगरपालिकाको कार्यपालिकाको निणर्य बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट निर्माण कार्य गराउदा न्युनतम् १० प्रतिशत लागत जनसहभागिता हुनुपर्ने निर्णय गरेको छ । यस नगरपालिकामा नगरपालिकादारा संचालित निम्न योजनाहरूको निर्माण कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएकोमा उपभोक्ता समितिले बेहोर्नु पर्ने लागत सहभागीताको रमक कटटा नगरी भुक्तानी गरेको देखिएकोले उपभोक्ता समितिलाई लागत सहभागिता बापत बढी भुक्तानी भएको रकम रू. १०१७९६९

सि न	योजनाको नाम	गो. भौ.न र मिति	कटटा गर्नु पर्ने रकम	कटटा भएको रकम	बढी भुक्तानी
१	सौर्य उर्जा जडान उपभोक्ता समिति	१००।२०७७।३।३०	४०६१२४	२०३०६२	२०३०६२
२	कृषि बिधुतिकरण तारपोल जडान उपभोक्ता समिति	९४।२०७७।३।३०	७१४४१७	३५४१७६	३६०२४१
३	एसी टावर जडान लाईट उपभोक्ता समिति	७९।२०७७।३।२६	७४९९४५	३८२०२३	३६७९२२
४	बिधुतिकरण तारपोल जडान उपभोक्ता समिति	७१।२०७७।३।२६	१९३०२८	१०६२८४	८६७४४
	जम्मा				१०१७९६९

७४. **नापीमा बढी भुक्तानीः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ कव नियम १२५को ३ मा जाचबुझ गर्ने प्राबिधिकले सम्पन्न निर्माण कार्यस्वीकृत डइङ्ग डिजाइन बमोजिम भए नभएको जाच गरी सार्वजनिक निकाय समक्ष पेश गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिकाको बिभिन्न वडामा ग्राबेल गरी पिसिसि ढलान गर्ने उपभोक्ता समितिको कार्यको नापी किताव भिडान गर्दा सडकको चौडाइमा ग्राबेल गरे भन्दा बढी ढलानको चौडाइ देखाइ निम्न पि सि सिको कार्यमा बढी परिमाणमा गो भौ न ६९।२०७७।३।१५ बाट भुक्तानी गरेको देखिएको रू ५३८९३५।०० असुल गरी नगरपालिका संचित कोष दाखिला हुनपर्ने रू. ५३८९३५

सि न	चेनेज	हुनु पर्ने परिमाण	भएको परिमाण	फरक परिमाण	दर	बढी भुक्तानी
१	लक्ष्मी चौधरी देखि काली चरण सम्म	७१।५९	७५।०८	३।४८		
२	नथुनी शाह देखि रामसेबक शाह सम्म	२३।०२	२३।४७	०।४५		
३	टार्नसफर देखि स्कुल चोक सम्म	१०६।३२	१०७।३७	१।०४		
४	रामसनेही ठाकुर देखिमेनरोड	१०२।०४	११७।०४	१४।११		
५	बिजली शाह देखि मेनरोड	२५।४८	२८।६८	३।१९		
६	सुखल यादव देखि जैसी यादव	४३।४६	४९।०५	५।५९		
७	महेश शाह देखि रामचन्द दास	१३।९५	२७।६७	१३।७२		
	जम्मा			४१।५८	१२९६१।४०	५३८९३५।०

७५. स्थानिय सरकार संचालन ऐनको दफा १३ को १ मा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवा प्रयोजनको लागि निर्माण साम्रागी ज्याला भाडा तथा महशुलको न्युनतम दररेट तोक्न सक्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७५।७६ देखि नै दररेट निर्धारण गरी पारित गर्दै आएकोमा नगरपालिकाले दररेट निधारर्ण गर्दा सम्बन्धि नगरपालिकालाई आधार बिन्दु मानी दररेट पारित गरेकोमा निम्न बिधुतिकरणको कार्यमा पारित दररेट भन्दा थप ढुवानी खर्च भनी लागत अनुमान र मुल्याकंन नापी किताबमा समाबेश गरी रू. १४३४७४०।०० भुक्तानी गरेको देखिन्छ । यसरी नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रको दररेट निकाली पारित गरि सके पछि पुन थप

ढुवानी दिएको रकम नगरपालिकालाई बढी ब्ययभार परेको देखिन्छ ।अत कार्यालयले नगरपालिकाले पारित गरेको दरलाई नै बेश बनाइ कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

सि न	योजनाको नाम	गो भौ न र मिति	रकम
१	बिधुतिकरण तारपोल जडान उपभोक्ता समिति वडा न १	४५।२०७६।१०।१७	८६८००
२	बिधुतिकरण तारपोल जडान उपभोक्ता समिति वडा न ९	७१।२०७७।३।१६	१२६०००
३	कृर्षि बिधुतिकरण तारपोल जडान उपभोक्ता समिति	९४।२०७७।३।३०	१२२१९४०
	जम्मा		१४३४७४०

७६. **जटिल प्रकृतिको कार्य उपभोक्ता मार्फत गराएकोः-** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ५ को क मा सार्वजिनक निकाय प्रमुखले कुनै माल समान वा सेवा खरिद गर्न अघि ऐनको दफा ४ बमविजम स्पेशिफिकेशन योजना नक्शा डिजाइन बिशेष आवश्यक्ता वा अन्य बिवरण तयार गरी ऐनको दफा ८ बमजिम बिधि एकिन गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ ।यस नगरपालिका कार्यालयले निम्न कार्यमा उपभोक्ता समिति गठन गरी उपभोक्ता समितिबाट गराएको देखिन्छ । खरिद नियमावलीमा उल्लेख भएका बमोजिमका कार्यमा मात्र उपभोक्ता समितिलाई दिनु पर्नेमा उपभोक्ताले गर्न नसक्ने प्रकृतीका कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएको देखिएकाले खरिद गरिएका निम्न सामग्रीहरू गुणस्तर परिक्षण समेत गरेको देखिएन । अत नगरपालिका कार्यालयले यस्ता कार्य गर्न नियन्त्रण गर्नु पर्दछ ।

सि न	योजनाको नाम	गो भौ न र मिति	रकम
१	सौर्य उर्जा जडान उपभोक्ता समिति	१००।२०७७।३।३०	३९७८१८२
२	एसी टावर जडान लाईट उपभोक्ता समिति	७९।२०७७।३।२६	७६७६०००
३	खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्र उपभोक्ता समिति	३१२०७६९।३	२३२२१५०
	जम्मा		१३९७६३३२

७७. **वारिण्टी कार्ड नलिएकोः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ७ को ३ मा खरिद गरेका मालसमान वा सेवाको गुणस्तर परिक्षण गराउनु पर्ने बयवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले एसी टावर लाईट र सौर्य उर्जा सोलर खरिद गरी रू. ११६५४१८२ भुक्तानी दिएकोमा उक्त कार्य गुणस्तर बमोजिम छ भनी गुणस्तर परिक्षण गरेको प्राबिधिक प्रतिबेदन पेश गरेको देखिएन र साथै उक्त कार्यका लागि खरिद गरेका समानको बिक्रेता आधिकारीक कम्पनीले निश्चित अवधिको लागि वारिण्टी कार्ड दिने गरेकोमा कार्यालयले कुन कम्पनीबाट खरिद गरेको हो सो एकिन भएन। अत कार्यालयले उक्त समान खरिद गरेको कम्पनीबाट जारी गरेको वारिण्टी कार्ड लिएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रू. ११६५४१८२

सि न	योजनाको नाम	गो भौ न र मिति	रकम
१	सौर्य उर्जा जडान उपभोक्ता समिति	१००।२०७७।३।३०	३९७८१८२
२	एसी टावर जडान लाईट उपभोक्ता समिति	७९।२०७७।३।२६	७६७६०००
	जम्मा		११६५४१८२

७८. **परामर्शमा ओभरहेड भुक्तानीः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १२ सग अनुसुची १ क मा परामर्श सेवाको लागत अनमानमा ओभरहेड खर्च समापेश गर्न नपाईने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले निम्न परामर्श दातालाई लागत अनुमानमा ओभरहेड समाबेश गरी भुक्तानी गरेको देखिएकोले यसरी नियममा भएको ब्यवस्था भन्दा बढी लागत अनुमान गरी भुक्तानी गरेको असुल गर्नु पर्ने देखिएको रू. ५७२७७।००

सि न	गो. भौ.न र मिति	परामर्शदाताको नाम	भुक्तानी रकम
१	११८।२०७७।३।३१	इन्डेभोउर कन्जिनिरिङ्ग प्रा लि	५७२७७।००

७९. **जटिल कार्यः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट संचालन हुने निर्माण कार्यमा लोडर एक्साभेटर बिटुमिन ब्याइल जस्ता हेभि मेशिनहरू प्रयोग गर्न सक्ने छैन भन्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले ढलान कार्यमा उक्त प्रकृतीका समान प्रयोग गरी कार्य सम्पन्न गरेका केही उदाहरण निम्न रहेका छन । यसरी नियमावलीमा उल्लेख गरेको प्रक्रिया बिपरित कार्य गराउदा उक्त कार्यको गुणस्तर ल्याब टेष्ट जस्ता कार्यको परिक्षण गरेको देखिएन । ल्याब टेष्ट गुणस्तर परिक्षण नै नगरी गरेका ढलान कार्यमा प्रयोग भएका समानहरू गुणस्तर युक्त छन भन्न सक्ने अवस्था देखिएन ।अत कार्यालयले यस्ता कार्य नियमावलीको प्रक्रिया बमोजिम गराउन ध्यान दिनु पर्दछ ।

सि न	योजनाको नाम	गो भौ न र मिति	रकम
१	बिभिन्न वडामा ग्राबेल गरी पिसिसि ढलान	६९।२०७७।३।१५	६४०००००
२	वडाका बिभिन्न बाटोमा आवश्यक्ता अनुसार माटोपुरी ग्रमबेल गरि ढलान ग्रने उपभोक्ता समिति	६७।२०७७।३।८	४३०००००
३	अनिल यादवको घरदेखि खोला सम्म ढलान उ स	२।२०७७।३।३०	४००००००
४	बिभिन्न वडामा ग्राबेल गरी पिसिसि ढलान	९६।२०७७।३।३०	१७०९६९८
	मर्मत संभार कार्य वडा न ४ उपभोक्ता समिति	२।२०७७।३।३०	२१६७४८७

८०. **पुरानो भुक्तानीः** नगरपालिका कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को योजना भनी परिषदबाट अनुमोदन गराई यस वर्ष १६ वटा योजनाको रू १२०४८१३८।०० भुक्तानी गरेको देखिन्छ । योजनाहरूको कार्यआदेश बमोजिम भुक्तानी दिएको देखिएता पनि उक्त योजनाको गत वर्ष के कति भुक्तानी भएको थियो र कति भुक्तानी दिन बाँकी थियो सो बारे

	अभिलेख राखेको देखिएन साथै उपभोक्ता समितिले गर्ने कार्यलाई समेत गत आर्थिक वर्षमा नै सम्झौता गरी यस वर्षमा भुक्तानी दिने गरेको देखिन्छ ।अत कार्यालयले लाभग्राही समुदायबाट गरिने कार्यमा जुन वर्ष कार्य गरिने हो सोही वर्ष मात्र सम्झौता गरी कार्य सम्पन्न गराई भुक्तानी दिने व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।	
८१.	नगरपालिका कार्यलयले आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा ७०७ वटा परिवारलाई टवाइलेट रङ्ग र ढकनी गरी रू २३२२१५०।००को खरिद गरी खुल्ला दिशा मुक्त क्षेत्रको लागि बितरण गरेको देखिन्छ । यसरी बितरण गर्दा एकिन अभिलेख बेगर माग निबदेनको आधारमा बितरण गरेका टवाइल रिङ्ग वास्तविक आवश्यक्ता अनुसार बितरण गरेको हो भन्न सकिएन साथै नगरपालिकाले बितरण गरेका टवाईलेट रिङ्ग बितरण गरी सके पछी टवाइलट निर्माण गरे नगरेको नगरपालिकाले अनुगमन गरी प्रतिबेदन तयार गरेको देखिएन ।अत नगरपालिका कार्यालयले अनुगमन गर्नतर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।	
८२.	**फरक दरमा भुक्तानीः** नगरपालिका कार्यालयले कृर्षि सडक निर्माण उपभोक्ता समितिलाई माटो फिलीङ्समा गो भौ न ८८।२०७७।३।८ बाट २९४।०८ घनमिटरको १७८ का दरले रू ५२३४६। भुक्तानी दिनु पर्नेमा रू ४४० का दरले रू १२९६३१ भुक्तानी भएको देखिएकोले बढी भुक्तानी हुन गएको रू ७७२८५ असुल गरी दाखिला हुनु पर्ने रू.	७७२८५
८३.	**कार्य सम्पन्न प्रतिबेदनः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५ को उप नियम २ मा कुनै निर्माण कायं सम्पन्न भै त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भए पछि सार्वजनिक निकायका प्रमुखले त्यस्तो निर्माण कार्य स्वीकृत, ड्रइङ्ग, डिजाइन स्पेशिफिकेशन बमोजिम भए नभएको कुरा प्राविधिक कर्मचारीबाट जाचबुझ गराइ कार्य सम्पन्न गराउनु पर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै उप नियम ८ मा निर्माण भएको कामको जाँच गर्दा वा गराउदा र कार्य सम्पन्न भएको जानकारी एक तह माथिको अधिकारीलाई दिनु पर्ने उल्लेख छ । यस नगरपालिका कार्यालयले निम्न कार्यर्को कार्य सम्पन्न प्रतिबबेदन तयार गरेको देखएन । अत नगरपालिका कार्यालयले कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु. सि न | योजनाको नाम | गो भौ न | रकम २ | कदमचोक अग्लेश्रा रासार्वजनिक अधुरो ढलान उपभोक्ता समिति | ८३।२०७७।३।२६ | ४८९४१५ | जम्मा | | ४८९४१५	४८९४१५
	बहुक्षत्रिय पोषण	
८४.	**बढी भुक्तानी** :बहुक्षर्त्रिय पोषण नियन्तण कार्यक्रम संचालन गर्दा प्रदेश खर्चको मापदण्ड तथा कार्यबिधि २०७५को क्रम संख्या २.७ मा आतेजाते यातायात खर्चवापत प्रतिदिन रू. १०० दिने भनी उल्लेख भएकोमा यस कार्यालयमा नगरस्तरिय अन्तरक्रिया कार्यक्रममा ९ वटा वडामा ११ जनाका दरले प्रर्ति ब्यक्ती रू. १०० का दरले जम्मा रू. ९९००।०० भुक्तानी हुनु पर्नेमा रू. ५०० का दरले गो भौ न २।२०७६।११।१९ बाट रू. ४९५००।०० भुक्तानी गरेको देखिएकोले बढी भुक्तानी हुन गएको रू. ३९६००।०० असुल गरी संघीय संचित कोषमा दखिला हुनुपर्ने रू.	४९५००
	प्रदेश सरकार समपुरक कोष	
८५.	**लागत अनुमान बराबर मुल्याकंनः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११ मा सार्वजनिक निकायले मालसमानको लागत अनुमान तयार गर्दा नियम ९ र सम्बन्धित मालसमानको स्पशिपिकेशनको अधिनमा रहि तयार गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ भने बिल बिजकको भुक्तानी दिँदा नियम १२३ को १ बमोजिम सावजनिक निकायले रनिङ्ग बिल वा अन्य बिलको प्राबिधिकले नाप जाच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तबिक कार्य सम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपलिका कार्यालयले ओरही नगरपालिका वडा नं. ९ मसहरीटोल ढलान योजनाको लागत अनुमान बरावरको नापी किताव र कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन तयार गरी रू ५०००००।०० भुक्तानी दिएको देखिएकोले वास्तबिक नाप जाचँ गरेको हो भन्न सक्ने अवस्था देखिएन । यसमा नगरपालिका कार्यालयले एकिन गर्नु पर्दछ । अत कार्यालयले रकमको भुक्तानी गर्दा नाप जाचँ गरी भुक्तानी दिनु पर्दछ ।	
	संघीय शसर्त अनुदान पूँजिगत	
८६.	**डि.पि.आर. कार्यः** नगरपालिकाले भवन निर्माण वडा कार्यालय निर्माण,बाटो निर्माण, नदि किनारा संरक्षण आदि कार्यको लागि परियोजनाको डि.पि.आर. तयार गराइ देहाय परामर्शदातालाई भुक्तानी दिएकोमा उक्त डि.पि.आर. स्विकृत गरी स्विकृत डि.पि.आर. बमोजिम कार्य गनुपर्ने देखिन्छ । गो.भौ नं मिति | परामर्शदाता | कार्य | खर्च रकम | कैफियत ८।२०७७।३।२१ | राजधानी इन्जिनियरीङ | श्रीपुर झो.पु.को DPR | २१५०८४ | डि.पि.आर.रिर्पोट जिन्सी दाखिला नभएको	
	संघीय शसर्त अनुदान चालु	
८७.	**विद्यालयगत निकासा खाताः** कार्यालयले प्रत्येक विद्यालयको स्थायी र अस्थायी दरबन्दी र राहत कोटामा कार्यरत शिक्षकहरूको नाम, नियुक्ति मिति, तलव ग्रेड र विद्यालयलाई निकासा जाने सवै रकमहरू देखिने गरी विद्यालयगत निकासा खाता अद्यावधिक गरेको देखिएन । यसरी निकासाका रूपमा जाने तलव, भत्ता र विभिन्न अनुदान रकमहरूको विद्यालयगत स्थिती स्पष्ट हुन सकेन । अत विद्यालयलाई जाने सवै रकमहरू देखिने गरी सफ्टवेयरमा प्रविष्टि गरी	

विद्यालयगत रकम निकासाको एकिकृत अभिलेख तयार गरिनु पर्दछ ।

८८. **दरबन्दी मिलानः** शिक्षक दरवन्दी शिक्षा नियमावलीले व्यवस्था गरे अनुसार विद्यालयगत शिक्षकको दरवन्दी मिलान गर्नुपर्नेमा यस नगरपालिका कार्यालय सग जिल्ला शिक्षा इकाइ कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार प्रा.वि., नि.मा.वि. र मा.बि. मा राहात समेत गरी जम्मा ९१ जना दरवन्दी मौज्दात देखिएता पनि नगरपालिकाले विद्यालयको अवस्था,विद्यार्थीको, अवस्था विद्यार्थीको संख्या यकिन गरी दरवन्दी मिलान गरेको देखिएन ।

८९. **कट्टी रकमः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ (३) मा विल भरपाई सहितको लेखा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । विद्यालयहरूले चौमासिक निकासा माग फाराम पेश गर्दा अघिल्लो चौमासिकको तलव भत्ता वित्तरण गर्दा कट्टी भएको सा.सु. कर, पा.कर, ना.ल.कोष., क.सं कोष कट्टी तथा सापटि कट्टी को सक्कल प्रमाण पेश गनुपर्ने मा सो गरेको छैन । यसबाट सम्बन्धित शिक्षकको नाममा सम्बन्धित निकायमा रकम जम्मा भएको छ भन्ने विश्वस्त आधार भएन ।

९०. **पाठ्यपुस्तक अनुदानः** आर्थिक कार्यबिधि नियमावली २०६४ को नियम ३६(३) अनुसार खर्चको बिल भरपाई सहितको लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यक्रम कार्यान्यन पुस्तिका २०७६।७७ को क्रियाकलाप मा उल्लेख गरे अनुसार बिद्यार्थी भर्ना भएको बिवरण,पाठयपुस्तक खरिद र बितरण गरेको आधारमा थप किसा दिने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले १६ वटा बिधालयमा पाटयपुस्तक खरिद्रका लागि आ.ब.२०७६।७७ मा रू२८७७८१५।०० निकासा दिएकोमा बिद्यालयहरूले पुस्तक खरिद गरेको बिल पेश भएपनि बिद्यार्थी हाजिर अभिलेख पेश गरेको देखिएन ।नगरपालिका कार्यालयले बिद्यालयमा निकासा गएको रकमको बिद्यार्थी हाजिर अभिलेखको आधार लिई वास्तविक खर्च एकिन गरी बाँकी रहन गएको रकम संघीय संचित कोष दाखिला गर्नु पर्ने रू

गोश्वरा भौचर नंबर	बिबरण	रकम
५६।२०७७।२।१९.९६।२०७७।३।२८	बिद्यालयलाई पाठयपुस्तक	२८७७८१५।४५

२८७७८१५।४५

९१. **छात्रवृत्तीः** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ को उपनियम (३) अनुसार बजेट रकम भित्रको कुनै रकम खर्च गर्दा विल भरपाइ सहितको लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले दलित छात्रबृति रू.९४८४०० र छात्रा छात्रावृती रू. ७६२८०० सम्बन्धित विद्यालयको खातामा जम्मा गरि दिएकोमा उक्त छात्रवृत्ती रकम सबै विद्यार्थीहरूलाई वितरण गरेको भरपाई पेश नगरेको तथा उक्त छात्रवृतिबाट शैक्षिक क्रियाकलापमा परेको प्रभाव अनुगमनको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन लिने नगरेबाट छात्रावृत्ती वितरण एवं प्रभावकारीता सम्बन्धमा विश्वस्त हुन सकिएन । अत छात्रबृत्ती बितरणको भरपाई पेश हुनु पर्ने रू

गोश्वरा भौचर नंबर	बिबरण	रकम
५६७७२१९	दलित छात्रबृति	९४८४००
	छात्र छात्रावृती	७६२८००
		१७११२००

१७११२००

९२. **दिवा खाजाः** कार्यक्रम कार्यान्यन पुस्तिका २०७६।७७ को क्रियाकलाप मा उल्लेख गरे अनुसार दिवा खाजा अनुदान निकासा दिँदा बिद्यालय संचालन भएको दिनलाई आधार मानेर निकासा दिने र दिवा खाजा उपलब्ध गराएको बिद्यालयको बिद्यार्थी दैनिकी हाजिर पुस्तिकाको प्रतिलिपी बिद्यालयका प्रध्यापक र बिब्यस अध्यक्षबाट प्रमाणित गराइ स्थानिय तहमा संकलन गरी ,संख्या एकिन भए पश्चात मात्र थप निकासा दिने ब्यवस्था मिलाउने उल्लेख गरेको छ । यस कार्यालयले एकमुष्ट १६ वटा बिद्यालयको खातामा निकासा दिएको रू.५१२९३९५ मध्ये देहाय बिद्यालयको हाजिरीको बिवरण नगरपालिका कार्यालयमा पेश गरेको देखिएन ।उल्लेखित बिद्यालयको ८ महिनामा १८० दिन नबढने गरी हाजिरी र परिक्षामा सहभागी भएका बिद्यार्थीको बिवरण लिई खर्च एकिन गरी बाँकी रहेको रकम संघीय सरकारको संचित कोषमा दाखिला गर्नु पर्ने रू

बिद्यालयको नाम	दिवाखाजा रकम
रा.बि.यादव जनता मा.बि.भोइल	३४७३९५
सोनामाइ आ.बि. भोइल	२९५२००
जनता आ.बि.फुलबरीया	२५६६००
प्रसाद सिंह मा.बि. औरही	१९८९००
नेपाल राष्ट्रिय आ.बि. भवानीगञ्ज	२९७०१५
जनता आ.बि. सोनामाइ अगलेश्वरा	३५७३००
बिष्णुदशै आ.बि. कबिलासा	३३०५९५
जन्हवी आ.बि. चेपकट	२२६८००
जम्मा	२०८३००५

२०८३००५

९३. **सामुदायीक बिद्यालयको गुणस्तरः** सामुदायीक बिद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर स्थितीको नियमित रूपमा अनुगमन गरी सो को एक प्रति प्रतिबेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत केन्द्र पठाउने र सोको कार्यानयन गरी बिद्यालयमा शैक्षिक गुस्तर सुधार गर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले आ.वा. २०७६।७७ बिद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको बारे अनुगमन गरेको प्रतिबेदन कार्यालय संग देखिएन ।अत नगरपालिका कार्यालयले आफ्नो अन्तर्गतका बिद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर

सुधारतर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ,।

९४. **निजी बिद्यालयको शुल्क निर्धारणः** निजी बिद्यालयहरूको शुल्क निधारण स्थितीको अनुगमन प्रतिबेदन तयार गरी शुल्कको बारे एकिन गरी बिधालयको शुल्कमा सुधार गरी शैक्षिक सुधार गर्नु पर्ने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले आ.व. २०७६।७७ बिद्यालयको शुल्क निधारण बारे अनुगमन गरेको प्रतिबेदन कार्यालय संग देखिएन ।अत नगरपालिका कार्यालयले आफ्नो अन्तरगतका बिद्यालयहरूको शुल्क निधारण बारे अनुगमन गर्नतर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।

९५. **लकडाउन अबधिमा पारीश्रमिक भुक्तानीः** नेपाल सरकारले मिति २०७६।१२।११ देखि २०७७ जेठ मसान्त सम्म नेपाल अधिराज्यभर लगडाउन गरेको र लकडाउनको अबिधिभत्र नेपाल सरकारको अत्यावस्यक सेबा बाहेक सबै सेबा बन्द भएको अबस्था छ । तर सो अबधिभित्र गरीबघर परीवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्य तथा बिद्यालय बाहिर रहेका ब्यक्तीलाई बैकल्पिक सिकाइ बापत देहाय बमोजिम भुक्तानी दिएको छ । लगडाउन अबधिभित्र सम्झौता बमोजिमको कार्य प्रगति भएको आधार पेश नभएकोले पेश गर्नुपर्ने रू ८२६९०१

गोश्वरा भौचर नं	कार्य अवधि	भुक्तानी लिने	कार्य विवरण	भुक्तानि रकम
६०।२०७७।३।५	२०७६।११।५ देखि २०७७।०१।३१	सुपरीवेक्षक चुलाई महतो	गरीबघर परीवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण	७९९००
		गणक आरती कुमारी साह		७५३९५
		गणक शंकर साह		७५३९५
		गणक सुधिर कुमार यादब		७५३९५
		गणक दिलिप कुमार मंण्डल		७५३९५
		गणक सत्रुधन महत्तो		७४६४१
९८।२०७७।३।२९	२०७६।८।१५ देखि २०७७ बैशाख सम्म	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र औरही ७	बैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम	३७०८८०
			जम्मा	८२६९०१

ब.उ.सि.नं. ३६५०१५३ जेष्ठ नागरिक दीर्घसेवा सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा

आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका वर्ग क्षेत्र र समुदायका नागरीकलाई सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम मार्फत सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्न यस नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा ९ बटै वडामा बितरण गर्न रू ७६१६१६०० खर्च गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देखिएका ब्यहोरा देहाए अनुसार रहेका छन ।

९६. **बिधुतीय माध्यमबाट भत्ता बितरणः—** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन कार्यबिधि, २०७५ को दफा २५ (क) मा बैकले लाभग्राहीको खातामा रकम जम्मा भएको स्पष्ट देखिने गरी लाभग्राहीको नाम बैंक खाता नम्बर र जम्मा भएको रकम सहितको बिवरण अनुसुची—१३ बमोजिमको चौमासिक रूपमा सम्बन्धित स्थानिय तहलाई बिधुतीय माध्यमबाट अनिवार्यरूपमा पठाउनु पर्ने र यसै बिवरणलाई भत्ता बितरण भएको भरपाई मानिने ब्यवस्था छ । यस नगरपालिका कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता बितरणको लागि देहाय बैकमा बितरणको लागि पठाएको तिन किस्ताको रकम बितरण गरी अनुसुची १३ बमोजिमको चौमासिक बिवरण बैकले पठाएको नदेखिएकोले समयभित्र रकम बितरण भए नभएको ,बितरण नभएको मौज्दात रकम बैकमा रहे नरहेको एकिन भएन ।

९७. भत्ता बितरण गर्न बैकहरूलाई दिएको रकम देहाय बमोजिम फिर्ता भएकोमा रू.९२२००० संघिय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाको कोषमा जम्मा गरेकोले संघिय सञ्चित कोषमा दाखिलाको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रू १०४०२००

वडा नं	रकम रू
१	२३६८००
८	३२०४००
९	११६०००
७ २	१७१८००
५	१९५२००
जम्मा	१०४०२००

९८. **अनुगमन** - गत वर्षको प्रतिवेदनमा आयोजना कार्यान्वयन, सोझै खरिद, बिल भरपाई, स्रेस्ता पेस नभएको, बैङ्क समायोजन, अग्रिम कर, बढी भुक्तानी, अधुरो निर्माण, नभएको कामको भुक्तानी, कर वीजक, सवारी साधन खरिद, ठेक्का स्वीकृति र ओभरहेड लगायतका व्यहोरा औंल्याइएकोमा यो वर्ष पनि सुधार गरेको पाइएन । बेरूजू व्यहोरा पुनरावृत्ति नहुने गरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

९९. यस डोर मूकाम माग गरिएको विवरण मध्ये निम्नानुसार विवरण प्राप्त नभएकोले सो वारेमा विश्लेषण गर्न सकिएन ।

सि न	बिबरण
१	कोभिड १९ बिशेष लेखापरीक्षणको लागी स्थानिय तहबाट तयार गरेको प्रश्नावली बिबरण

१००. **आ.ले.प. प्रतिवेदनः-** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ९६(३)मा कार्यालयले आन्तरिक लेखापरिक्षण बाट निस्केका बेरुजु अन्तिम लेखापरिक्षण हुनु अगाडी नै नियमित गराउनु पर्नेमा नियमित गराई वा प्रमाण पेश गर्नु पर्नेमा

	प्रमाण पेश गरि वा असुल उपर गर्नुपर्नेमा असुल उपर गरी बेरुजु रकम लगत कट्टा गर्नुपर्नेमा यस कार्यालयमा ब्रजेश कुमार झाले पेश गरेको भ्रमण आदेश संख्या ११७ र ९४ बाट जिल्ला समन्वय अधिकारीको कृते दष्तखत गरी भ्रमण विल पेश गरेको र सो संग अन्य भत्ता समेत गरी बुझेको कुल रकम रु ३३१०० निजबाट असुल गरी बैंक दाखिला गर्नुपर्ने भनि उल्लेख गरेको बेरुजु फछौंट गरेको नदेखिएको रु.	३३१००
१०१.	**सम्परीक्षणः** आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ को दफा २० मा बेरूजुको लगत कायम गर्नुपर्ने दफा १८ मा लेखापरीक्षणबाट औल्याएको बेरूजु फर्छ्यौट गर्ने दायित्व जिम्मेवार व्यक्तिको हुनु र दफा १९ (१) मा संबन्धित कार्यालयले बेरूजु तोकिए बमोजिम फर्छ्यौट गरि समपरिक्षण गराउनुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालिकाले यस वर्ष देहाय बमोजिम बेरुजु रू ४५८५३०१४ दाखिला भौचरको आधारमा फर्छ्यौट गरी सम्परिक्षणको लागि अनुरोध भै आएकोमा सम्परीक्षणबाट फछ्यौट गरीएको छ ।	

आर्थिक वर्ष	दफा	बेरजु को व्यहोरा	बेरूजु रकम	फर्छ्यौटको व्यहोरा	फर्छ्यौट रकम
७५/७६	२	फ्रिज हुने रकम कोलेनीकामा फिर्ता दाखिला नगरी नगरपालिकामै राखेको	४५६८५६१४	१५१११ बेरूजु खातामा दाखिला भएको सक्कल भौचर पेश भएको रू	४५६५८६१४
७५/७६	७६	वडा सचिव नवल किशोर यादवको नाममा सामाजिक सुरक्षा पेश्की	१९४४००	१५१११ बेरूजु खातामा दाखिला भएको सक्कल भौचर पेश भएको रू	१९४४००
			४५८८००१४		४५८५३०१४

१०२.	**सञ्चित कोष तथा बेरुजुको स्थितिः** नगरपालिकाको सञ्चितकोषको बिबरण,बेरुजु (बिनियोजन,राजश्ब,धरौटी र अन्य कारोबार) बर्गिकरण र अद्यावधिक बेरुजुको स्थिति क्रमश अनुसुचि १, अनुसुचि २ र अनुसुचि ३ मा समाबेश गरिएको छ ।	

स्थानीय संचीतकोष विवरण

अनुसूचि १

२०७६/७७

(रु हजारमा)

सि.न.	स्थानियतह	जिल्ला	आय									व्यय				मौज्दात
			लेखापरीक्षण रकम	बेरुजु रकम	बेरुजु प्रतिशत	गत वर्षको जिम्मेवारी	संघ तथा प्रदेश अनुदान	राजस्व बाँडफाँड रकम	आन्तरिक आय	अन्य आय	जम्मा आय	चालु खर्च	पूँजिगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
						१	२	३	४	५	६(२+३+४+५)	६	७	८	९(६+७+८)	१०(१+६-९)
१	औरही नगरपालिका	महोत्तरी	८१९५०९	६२६७७	७.६४	१३७९५७	२६४४०३	५५६१८	८१४३	८८८३८	४१७००२	१८५७७२	१३५६८६	८१०४९	४०२५०७	१५२४५२

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राज्स्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

अनुसूची-२

२०७६/ ७७

(रु हजारमा)

सि.न.	स्थानियतहको नाम	जिल्ला	प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौट			बाँकी बेरुजु			बाँकी बेरुजु								
			दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या				नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	असुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना	जम्मा	कर्मचारी	अन्य	जम्मा
१	औरही नगरपालिका	महोत्तरी	७५	२६	६२६७७	०	०	०	७५	२६	६२६७७	१८६६	१९७७७	३२४६६	०	०	५२२४३	८५६८	०	८५६८

अद्यावधिक बेरुजु स्थिति

अनुसूची-३

२०७६/७७

(रु हजारमा)

सि.न.	स्थानियतहको नाम	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाँकी वेरुजु	समायोजन	गत बर्ष सम्मको बाँकी वेरुजु	सं प को लागि अनुरोध भइ आएको रकम	संपरीक्षण भएको रकम	संपरीक्षण गर्न नमिलेको रकम	कारवाही गर्न बाँकी रकम	गत वर्षसम्मको बाँकी रकम	यो वर्षको थप रकम	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजु	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजु मध्ये पेश्की
१	औरही नगरपालिका	महोत्तरी	११३७५३	१२८४	११५०३७	४५८५३	४५८५३	०	०	६९१८४	६२६७७	१३१८६१	११२३४